

**REFERAT
NADLEŚNICZEGO NADLEŚNICTWA SKRWILNO
NA POSIEDZENIE
KOMISJI ZAŁOŻEŃ PLANU**

W SPRAWIE

USTALENIA SZCZEGÓŁOWYCH WYTYCZNYCH DO OPRACOWANIA PROJEKTU

**PLANU URZĄDZENIA LASU
NADLEŚNICTWA SKRWILNO
NA LATA 2026 - 2035**

Skrwilno 2023 r.

NADLEŚNICZY
Nadlesnictwa Skrwilno

Tomasz Gnap

Referat opracowano stosownie do wskazań udzielonych piśmie RDLP w Toruniu z dnia 11.01.2023 r., zn.spr.: ZS.6004.12.2.2023, celem określenia wytycznych w sprawie organizacji prac urządzeniowych oraz ustalenia i sformułowania założeń do projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Skrwilno na okres od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2035 r. wraz z prognozą oddziaływania planu na środowisko i obszary podlegające ochronie. Zakres, forma i techniczne sposoby wykonania dokumentacji do projektu planu urządzenia lasu, zawarte są w „Instrukcji urządzania lasu” (Składniki planu urządzenia lasu) stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r., która odwołuje się również do aktualnych (na stan opracowywanego projektu planu u. l.) wymogów w tym zakresie, zawartych w podstawowych aktach prawnych (ustawy, rozporządzenia) i aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (zarządzenia, zasady, instrukcje itp.).

Nadleśnictwo Skrwilno zarządza gruntami Skarbu Państwa o łącznej powierzchni ok. 20 214.54 ha, położonymi w Województwie Kujawsko-Pomorskim:

- Powiat Brodnicki - Gmina: Górzno, Osiek, Świedziebnia
  - Powiat Golubsko-Dobrzyński - Gmina: Zbójno
  - Powiat Lipnowski - Gmina: Chrostkowo, Dobrzyń nad Wisłą, Kikół, Lipno, Skępe, Skępe Miasto, Tłuchowo, Wielgie
  - Powiat Rypiński - Gmina: Brzuze, Rogowo, Rypin, Skrwilno, Wąpielsk
- i Województwie Mazowieckim:
- Powiat Sierpecki - Gmina: Mochowo

1. Prace siedliskowe, w tym fitosocjologiczne

Prace siedliskowe dla Nadleśnictwa Skrwilno opracowało Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gdyni, wg stanu na dzień 1 stycznia 2023 r. Opracowanie wykonano na podstawie umowy ZI.270.2.2.2021 z dnia 5.05.2021 r. zawartej między BULiGL, a Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Toruniu. Typ siedliskowy lasu (TSL), stan siedliska (rozumiany jako TSL) oraz glebę (typ, podtyp, gatunek) należy zatem opisywać w oparciu o wspomniany operat glebowo-siedliskowy.

2. Prace przygotowawcze

2.1. Obszary i obiekty chronione oraz funkcje lasu

a) zestawienie danych o obszarach i obiektach chronionych w nadleśnictwie i funkcjach lasu z uwzględnieniem obszarów Natura 2000

W trakcie prac nad projektem PUL należy uwzględnić oraz zaktualizować:

- lokalizację stanowisk roślin chronionych i rzadkich oraz zwierząt chronionych;
- naturalne siedliska przyrodnicze podlegające ochronie;
- kategorie lasów ochronnych wyszczególnione w art. 15 ustawy o lasach;
- postanowienia określone w aktach prawnych i decyzjach administracyjnych powołujących formy ochrony przyrody występujące na terenie nadleśnictwa;
- ustalenia planów zadań ochronnych i zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 i rezerwatów;
- inne postanowienia, wynikające z obowiązujących przepisów o ochronie przyrody.

Również należy zweryfikować stan ewidencyjny pomników przyrody na terenach zarządzanych przez LP. Zgodnie z § 25 instrukcji u.l. dla celów planowania urządzeniowego należy przyjąć podział – w zależności od roli pełnionych funkcji ochronnych - na 3 podstawowe (główne) grupy lasów: lasy rezerwatowe, lasy ochronne oraz lasy gospodarcze, co nie wyklucza grupowania lasów w inne, w miarę jednorodne obszary funkcyjne. Powierzchnię leśną nadleśnictwa wg dominujących funkcji lasów, opracowanych do bieżącego PUL przedstawia tabela:

Powierzchnia leśna nadleśnictwa wg dominujących funkcji lasów

Funkcje lasu i kategorie ochronności	Skępe		Skrwilno		Urszulewo		Nadleśnictwo	
	Pow. ha	Udział %	Pow. ha	Udział %	Pow. ha	Udział %	Pow. ha	Udział %
Rezerваты	145,55	1,55	129,44	2,59	0,00	0	274,99	1,43
Lasy ochron.	2898,27	30,89	1232,96	24,66	1069,46	24,14	5200,69	27,06
Lasy gospod.	6341,46	67,59	3639,21	72,80	3360,88	75,86	13341,55	69,41
Razem	9382,90	100,00	4999,06	100,00	4430,34	100,00	19220,67	100,00

Na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Skrwilno, wg stanu na dzień 1.01.2023 roku, występują następujące obszary i obiekty chronione:

REZERWATY PRZYRODY

Lp.	Nazwa rezerwatu	Położenie			Pow. [ha]	Podstawa prawna	Cel ochrony
		Gmina	Leśnictwo	Oddział, pododdział			
1.	"Mszar Płociczno"	Świedziebnia	Brodniczka	53a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, ~a, ~b, 54a, b, c, d, f, g, h, ~a, ~b, ~c, 55a, b, c, d, f, g, ~a, ~b, ~c	182,39	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 3 sierpnia 2016r. w sprawie rezerwatu przyrody „Mszar Płociczno”	Zachowanie naturalnego ekosystemu torfowisk przejściowych z udziałem gatunków roślin reliktowych.
			Płociczno	58a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, ~a, ~b, ~c, 59a, b, c, , d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, j, ~a, 60a, b, c, d, f, g, h, ~a, ~b, ~c			
2.	„Okalewo”	Skrwilno	Okalewo	137i j	5,28	Zarządzenie nr 0210/16/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy	Zachowanie boru mieszanego wilgotnego świerkowo-dębowego <i>Querco-Piceetum</i> poza granicą zasięgu.

						z dnia 29 sierpnia 2012r. w sprawie rezerwatu przyrody „Okalewo”	
3.	„Torfowisko Mieleńskie”	Skępe	Koziółek	82k, l, n, o, p, r, s, ~b, ~c	11,49 grunty N-ctwa 16,04 grunty wszystkich własności	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 3 sierpnia 2016r. w sprawie rezerwatu przyrody „Torfowisko Mieleńskie”	Zachowanie zbiorowisk roślinności o charakterze naturalnym z udziałem rzadkich gatunków reliktowych.
4.	„Przełom mieni”	Skępe	Karnkowo	163a, f, h, i, j, ~a, 164a, f, i, j, k, m, n, o, ~a, ~c, ~f	13,26 grunty N-ctwa 14,80 grunty wszystkich własności	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 17 listopada 2015r. w sprawie rezerwatu przyrody „Przełom Mieni”	Zachowanie w stanie naturalnym doliny rzeki Mieñ wraz z charakterystyczną dla dolin małych rzek roślinnością.
5.	„Stary zagaj”	Lipno	Głęboćek	204i, j, k, 207m, 208c, d, f, ~b, 209a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l m, ~a, ~b, ~c, 220b, ~c, 221a, f, ~a, ~b, ~d, ~f, 222a, b, ~a, c, ~d, ~f.	130,50 pow. w SILP inna uzasad. w zarządzeniu DRDOŚ	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 14 grudnia 2017r. w sprawie rezerwatu przyrody „Stary Zagaj”	Zachowanie lasów liściastych o cechach naturalnych

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Lp.	Nazwa	Położenie na terenie N-ctwa		Powierzchnia w ha		Podstawa prawna	Cel ochrony
		Gmina	Leśnictwo	ogółem	na gruntach N-ctwa		
1.	Przyrzecze Skrwy Prawej	Mochowo	Koziółek	33338,00	10,57	Uchwała nr 163/XXVI/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Płocku z dnia 9 czerwca 1988r. w sprawie ochrony krajobrazu w województwie płockim	Wyróżniające się krajobrazowo i przyrodniczo tereny o różnych typach ekosystemów.
2.	Dolina Drwęcy	Osiek	Kłušno	55052,63	5,83	Rozporządzenie nr 21/1992 Wojewody Toruńskiego z dnia 10 grudnia 1992r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu w województwie toruńskim oraz reorganizacji zarządzenia parkami krajobrazowymi i obszarami chronionego krajobrazu	Trzonem obszaru jest dolina środkowej i dolnej Drwęcy rozciągająca się na przestrzeni około 85 km, między granicą z województwem warmińsko-mazurskim na północ od Brodnicy, aż po ujście Drwęcy do Wisły w rejonie wsi Złotoria. Obszar charakteryzuje się dużą rozciągłością nie tylko ze względu na samą dolinę Drwęcy, ale na liczne jej odgałęzienia i doliny: Strugi Rychnowskiej, Rużca i Rypienicy oraz rynny Jezior Wądryńskich, Niskiego i Wysokiego Brodna. Dolina Drwęcy, mająca charakter pradoliny, oddziela Pojezierze Brodnickie od Garbu Lubawskiego, a następnie Pojezierze Chełmińskie od Dobrzyńskiego. Należy zwrócić uwagę na liczne połączenia granic OChK Doliny Drwęcy z obszarami parków krajobrazowych: Brodnickiego i Górznieńsko-

							Lidzbarskiego. Obszar charakteryzuje się znacznym pokryciem lasami - około 36,7%. Przez obszar przebiegają liczne drogi o znaczeniu krajowym i wojewódzkim, a także linie kolejowe jednotorowe. Rejony miast są ważnymi korytarzami infrastruktury technicznej przecinającymi obszar chronionego krajobrazu. Poza doliną Drwęcy obszar obejmuje tereny odgałęziające się od niej i bezpośrednio z doliną związane: rynną jezior Wysokie i Niskie Brodno, rynną Jezior Wądryńskich, dolinę Strugi Rychnowskiej, dolinę rzeki Ruziec z rynnami jezior: Nowogrodzkie i Słupno oraz dolinę Rypienicy. Jest to największy obszar chronionego krajobrazu w województwie kujawsko-pomorskim.
3.	Drumlina Zbójeńskie	Zbójno, Chrostkowo	Ugoszcz	7305,19	4,81	Uchwała nr XX/92/83 Wojewódzkiej Rady Narodowej we Włocławku z dnia 15 czerwca 1983r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu	Pod względem fizyczno-geograficznym położony jest w obrębie Wysoczyzny Dobrzyńskiej. Rzeźba powierzchni terenu charakteryzuje się wyjątkowo dużym urozmaiceniem. Wiąże się ona z występowaniem unikalnych form polodowcowych jakimi są drumliny. Są to zespoły wzgórz (ciągów bochenkowatych pagórków) o różnym kierunku przebiegu, zgodnym z kierunkiem ruchu lodowca. Sieć hydrograficzną tworzą przede wszystkim trzy jeziora: Wojnowskie, Sitno i Zbójeńskie. Uzupełnienie stanowi cały system drobnych rowów, cieków i drobnych oczek wodnych. Szata roślinna jest bardzo uboga. Dotyczy to zwłaszcza lasów, które zajmują łączną powierzchnię około 117 ha, co stanowi zaledwie 1,6% ogólnej powierzchni. Ubóstwo lasów jest wynikiem intensywnych wyrębów i uzyskiwania w

							ten sposób terenów dla rolnictwa, o glebach charakteryzujących się wysokimi klasami bonitacyjnymi. Zróżnicowanie mikroklimatyczne obszaru wiąże się głównie z bardzo urozmaiconą rzeźbą terenu.
4.	Jezioro Skępskie	Skępe, Lipno,	Kamienica, Koziołek, Karnkowo, Głębozec, Huta, Sosnowo	12698,73	4144,38	Uchwała nr XX/92/83 Wojewódzkiej Rady Narodowej we Włocławku z dnia 15 czerwca 1983r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu	Obszar ten położony jest w obrębie Wysoczyzny Dobrzyńskiej, we wschodniej części Sandru Skrwy. Rzeźba powierzchni terenu charakteryzuje się stosunkowo małymi spadkami. Pewne ożywienie do orografii wprowadzają zagłębienia rynnowe wypełnione na ogół wodami jezior oraz dolina rzeki Mień. W kompleksie leśnym na południu występują również formy eoliczne wykształcone w postaci niedużych wydm. Oś hydrograficzną omawianego terenu stanowi rzeka Mień, która przepływa przez kompleks stawów i zespół jezior skępskich. W zespole jezior największym jest Jezioro Skępskie Wielkie zajmujące powierzchnię 120 ha. Uzupełnienie sieci wodnej stanowią jeziora: Skępskie Małe, Święte, Mielno, rzeka Mień, kompleks stawów, jezioro Łąkie oraz system cieków i drobnych oczek wodnych. Głównym składnikiem szaty roślinnej są lasy zajmujące powierzchnię około 4000 ha; są to w przeważającej części bory sosnowe, głównie suche. Istotnym elementem użytkowania terenu są łąki.
5.	Źródła Skrwy	Skrwilno, Rogowo	Okalewo, Urszulewo	3951,52	1130,04	Uchwała nr XX/92/83 Wojewódzkiej Rady Narodowej we Włocławku z dnia 15 czerwca 1983r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu	Pod względem fizyczno-geograficznym cały obszar leży w obrębie Sandru Skrwy. Orograficznie teren jest dosyć jednorodny jedynie tylko zachodnia część obszaru wykazuje większe zróżnicowanie. Dominantą przestrzenną obszaru

							<p>jest rynną Jeziora Urszulewskiego. Głównym elementem hydrograficznym jest Jezioro Urszulewskie o powierzchni 239,1 ha. Uzupełnienie sieci wodnej stanowią jezioro Skrwilno, rzeka Skrwa oraz bogaty system drobnych cieków oraz oczek wodnych. Szatę roślinną tworzą przede wszystkim lasy. Zajmują one dużą powierzchnię - około 2479 ha, które stanowi ponad 70% omawianego obszaru. Ponadto ważny ekologicznie i znaczący terytorialnie element stanowią kompleksy łąk i bagien.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

OBSZARY NATURA 2000 - SOO

Lp.	Nazwa obszaru	Położenie		Powierzchnia [ha]		Podstawa prawna	Cel ochrony
		Gmina	Leśnictwo	ogółem	na gruntach N-ctwa		
1.	„Mszar Płociczno”	Świdziebnia	Brodniczka, Płociczno	181,81	181,81	Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 września 2021r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Mszar Płociczno (PLH040035)	Siedliska przyrodnicze określone w załączniku nr 3 do Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 września 2021r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Mszar Płociczno (PLH040035)
2.	„Torfowisko Mieleńskie”	Skępe	Koziółek	146,60	51,76	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2016r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Torfowisko Mieleńskie (PLH040018)	Siedliska przyrodnicze określone w załączniku nr 3 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2016r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Torfowisko Mieleńskie (PLH040018)
3.	„Stary Zagaj”	Lipno	Głębozeczek, Huta	307,47	279,42	Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 19 października 2021r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Stary Zagaj (PLH040038)	Siedliska przyrodnicze określone w załączniku nr 3 do Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 19 października 2021r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Stary Zagaj (PLH040038)

POMNIKI PRZYRODY

Lp.	Położenie			Opis obiektu			Podstawa prawna	Uwagi
	Gmina	Leśnictwo	Oddział, pododdział	Typ pomnika	Gatunek	Ilość		
1.	Brzuze	Ugoszcz	124-a-00	Wieloobiektowy	Buk zwyczajny	19	Uchwała nr XL/167/06 Rady Gminy Brzuze z dnia 18 lipca 2006r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie Gminy Brzuze	-
2.	Brzuze	Ugoszcz	128-m-00	Jednoobiektowy	Dąb bezszypułkowy	1	Uchwała nr XL/167/06 Rady Gminy Brzuze z dnia 18 lipca 2006r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie Gminy Brzuze	-
3.	Skrwilno	Okalewo	137-i-00	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy	1	Uchwała nr XXXI/148/06 Rady Gminy w Skrwilnie z dnia 15 września 2006r. w sprawie uznania za pomniki przyrody drzew znajdujących się na terenie Gminy Skrwilno	-
4.	Skrwilno	Okalewo	137-i-00	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy	1	Uchwała nr XXXI/148/06 Rady Gminy w Skrwilnie z dnia 15 września 2006r. w sprawie uznania za pomniki przyrody drzew	-

							znajdujących się na terenie Gminy Skrwilno	
5.	Skrwilno	Okalewo	139-c-00	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy	1	Uchwała nr XXXI/148/06 Rady Gminy w Skrwilnie z dnia 15 września 2006r. w sprawie uznania za pomniki przyrody drzew znajdujących się na terenie Gminy Skrwilno	-
6.	Skrwilno	Okalewo	145-c-00	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy	1	Uchwała nr XXXI/148/06 Rady Gminy w Skrwilnie z dnia 15 września 2006r. w sprawie uznania za pomniki przyrody drzew znajdujących się na terenie Gminy Skrwilno	-
7.	Skrwilno	Okalewo	164-f-00	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy	1	Uchwała nr XXXI/148/06 Rady Gminy w Skrwilnie z dnia 15 września 2006r. w sprawie uznania za pomniki przyrody drzew znajdujących się na terenie Gminy Skrwilno	-
8.	Świdziebnia	Kłusno	194-c-00	Wieloobiektowy	Buk zwyczajny	2	Uchwała nr VIII/39/2015 Rady Gminy Świdziebnia z dnia 30 lipca 2015r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody oraz zniesienia formy ochrony dla drzew uznanych za pomniki przyrody	-

9.	Świdziebnia	Kłušno	194-c-00	Jednoobiektowy	Buk zwyczajny	1	Uchwała nr VIII/39/2015 Rady Gminy Świdziebnia z dnia 30 lipca 2015r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody oraz zniesienia formy ochrony dla drzew uznanych za pomniki przyrody	-
10.	Świdziebnia	Kłušno	195-a-00	Wieloobiektowy	Buk zwyczajny	4	Uchwała nr VIII/39/2015 Rady Gminy Świdziebnia z dnia 30 lipca 2015r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody oraz zniesienia formy ochrony dla drzew uznanych za pomniki przyrody	-
11.	Świdziebnia	Kłušno	191-d-00	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy	1	Uchwała nr VIII/39/2015 Rady Gminy Świdziebnia z dnia 30 lipca 2015r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody oraz zniesienia formy ochrony dla drzew uznanych za pomniki przyrody	-
12.	Świdziebnia	Kłušno	195-a-00	Jednoobiektowy	Buk zwyczajny	1	Uchwała nr VIII/39/2015 Rady Gminy Świdziebnia z dnia 30 lipca 2015r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody oraz zniesienia formy ochrony dla drzew uznanych za pomniki przyrody	-

13.	Wąpielsk	Kłušno	206-h-00	Jednoobiektowy	Grab zwyczajny	1	Uchwała Nr XXXIII/191/06 Rady Gminy w Wąpielsku z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody ożywionej drzew należących do Nadleśnictwa Skrwilno, a usytuowanych na terenie Gminy Wąpielsk	-
14.	Wąpielsk	Kłušno	206-h-00	Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna	1	Uchwała Nr XXXIII/191/06 Rady Gminy w Wąpielsku z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody ożywionej drzew należących do Nadleśnictwa Skrwilno, a usytuowanych na terenie Gminy Wąpielsk	-
15.	Wąpielsk	Kłušno	206-i-00	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy	1	Uchwała Nr XXXIII/191/06 Rady Gminy w Wąpielsku z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody ożywionej drzew należących do Nadleśnictwa Skrwilno, a usytuowanych na terenie Gminy Wąpielsk	-
16.	Wąpielsk	Kłušno	206-i-00	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy	1	Uchwała Nr XXXIII/191/06 Rady Gminy w Wąpielsku z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody ożywionej drzew należących do Nadleśnictwa Skrwilno, a usytuowanych na terenie Gminy Wąpielsk	-

17.	Wąpielsk	Kłušno	206-i-00	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy	1	Uchwała Nr XXXIII/191/06 Rady Gminy w Wąpielsku z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody ożywionej drzew należących do Nadleśnictwa Skrwilno, a usytuowanych na terenie Gminy Wąpielsk	-
18.	Wąpielsk	Kłušno	206-i-00	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy	1	Uchwała Nr XXXIII/191/06 Rady Gminy w Wąpielsku z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody ożywionej drzew należących do Nadleśnictwa Skrwilno, a usytuowanych na terenie Gminy Wąpielsk	-
19.	Wąpielsk	Kłušno	206-i-00	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy	1	Uchwała Nr XXXIII/191/06 Rady Gminy w Wąpielsku z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody ożywionej drzew należących do Nadleśnictwa Skrwilno, a usytuowanych na terenie Gminy Wąpielsk	-
20.	Wąpielsk	Kłušno	206-i-00	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy	1	Uchwała Nr XXXIII/191/06 Rady Gminy w Wąpielsku z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody ożywionej drzew należących do Nadleśnictwa Skrwilno, a usytuowanych na terenie Gminy Wąpielsk	-

21.	Wąpielsk	Kłusno	206-i-00	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy	1	Uchwała Nr XXXIII/191/06 Rady Gminy w Wąpielsku z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody ożywionej drzew należących do Nadleśnictwa Skrwilno, a usytuowanych na terenie Gminy Wąpielsk	-
22.	Wąpielsk	Kłusno	206-i-00	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy	1	Uchwała Nr XXXIII/191/06 Rady Gminy w Wąpielsku z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody ożywionej drzew należących do Nadleśnictwa Skrwilno, a usytuowanych na terenie Gminy Wąpielsk	-
23.	Wąpielsk	Kłusno	207-a-00	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy	1	UCHWAŁA Nr XV/58/2015 RADY GMINY WĄPIELSK z dnia 30 września 2015 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	-
24.	Wąpielsk	Kłusno	207-d-00	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy	1	UCHWAŁA Nr XV/58/2015 RADY GMINY WĄPIELSK z dnia 30 września 2015 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	-
25.	Wąpielsk	Kłusno	207-d-00	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy	1	UCHWAŁA Nr XV/58/2015 RADY GMINY WĄPIELSK z dnia 30 września 2015 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	-

26.	Wąpielsk	Kłuśno	207-d-00	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy	1	UCHWAŁA Nr XV/58/2015 RADY GMINY WĄPIELSK z dnia 30 września 2015 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	-
27.	Wąpielsk	Kłuśno	207-g-00	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy	1	UCHWAŁA Nr XV/58/2015 RADY GMINY WĄPIELSK z dnia 30 września 2015 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	-

ZESPOŁY PRZYRODNICZO - KRAJOBRAZOWE

Lp.	Nazwa	Położenie			Powierzchnia na gruntach N-ctwa [ha]	Podstawa prawna	Cel ochrony
		Gmina	Leśnictwo	Oddział, pododdział			
1.	Jeziro Piaseczyński	Wielgie	Wielgie	318a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, r, s, t, w, x, y, ~a, 338d, 339a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, ~a, ~b.	68,8 7	Uchwała nr VIII/45/07 Rady Gminy Wielgie z dnia 18 maja 2007r. w sprawie utworzenia na terenie gminy zespołu przyrodniczo-krajobrazowego	Ochrona ekosystemu jeziora Piaseczyńskiego

OCHRONA STREFOWA ZWIERZĄT

Lp.	Gatunek	Położenie		Powierzchnia [ha]		Podstawa prawna	Uwagi
		Gmina	Leśnictwo	ogółem	na gruntach N-ctwa		
1.	Bielik	Skepe	Koziółek	30,07	30,07	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy WPN.6442.20.2015.NG	
2.	Bocian czarny	Skepe	Kamienica	39,28	39,28	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy WPN.6442.21.2011.PD	
3.	Bocian czarny	Tłuchowo	Podole	63,98	63,98	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy WŚRRW.II.KLD.6631-1/24/08	Brak zasiedlenia w 2022r.
4.	Bielik	Skrwilno	Płociczno	33,32	33,32	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy WPN.6442.1.2012.PD	
5.	Bocian czarny	Brzuze	Ugoszcz	25,17	25,17	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy WOP.6442.15.2019.MP.2	Brak zasiedlenia w latach: 2020, 2021, 2022.
6.	Bielik	Skepe	Koziółek	35,55	35,55	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy WOP.6442.28.2022.MP2	

7.	Bocian czarny	Wielgie	Wielgie	22.65	22.65	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy WOP.6442.13.2021.MP2	
8.	Bielik	Rogowo	Urszulewo	20,71	20,71	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy WOP.6442.34.2021.MP2	

Wykonawca projektu planu, winien dokonać aktualizacji głównych funkcji lasu i wyliczyć aktualną powierzchnię drzewostanów pełniących poszczególne funkcje.

b) wykaz drzewostanów czasowo wyłączonych z użytkowania głównego na skutek decyzji zarządzającego lub organów właściwych do spraw ochrony przyrody

Wykonawca w czasie taksacji drzewostanów zaproponuje nowy wykaz wydzieleni bez wskazówek do wyłączenia przez zarządzającego. Do wykazu proponuje się włączenie:

- powierzchnie referencyjne wskazane przez nadleśnictwo;
- powierzchnie lasów stanowiących ostoje zwierząt chronionych;
- powierzchnie zlokalizowane w rezerwatach przyrody;
- powierzchnie trudno dostępne, w tym wzdłuż cieków wodnych i projektowanych siedlisk hydrogenicznych.

Lokalizacja wskazanych drzewostanów, ustalona zostanie podczas uzgodnień z Wykonawcą PUL.

c) Przedstawienie wstępnej wersji mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu

"Mapę obszarów chronionych i funkcji lasu" Nadleśnictwa Skrwilno – załącznik nr 1 - 4.

d) Ewentualna propozycja zmiany decyzji w sprawie uznania lasów za ochronne

Nadleśnictwo proponuje, aby lasy ochronne przyjąć w oparciu o Decyzję Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 30 kwietnia 1996 roku. Powierzchnia lasów ochronnych w obrębie Skępe wynosi 2898,27 ha (powierzchnię lasów ochronnych według Decyzję Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 30 kwietnia 1996r określono na 3097,00 ha.

- lasy glebochronne,
- lasy wodochronne,
- lasy cenne,
- lasy z ostoją zwierząt,

Powierzchnia lasów ochronnych w obrębie Skrwilno wynosi 1232,96 ha (powierzchnię lasów ochronnych według Decyzję Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 30 kwietnia 1996r. określono na 1361,00 ha).

- lasy glebochronne,
- lasy wodochronne,
- lasy nasienne,
- lasy z ostoją zwierząt,

Powierzchnia lasów ochronnych w obrębie Urszulewo wynosi 1069,46 ha (powierzchnię lasów ochronnych według Decyzję Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 30 kwietnia 1996r. określono na 1045,00 ha).

- lasy glebochronne,
- lasy wodochronne,
- lasy z ostoją zwierząt,

Zmiany powierzchni poszczególnych kategorii lasów ochronnych wynikają z ponownego przeliczenia obszarów chronionych i zmianach powierzchni z ostoją zwierząt.

2.2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz programów ochrony środowiska.

a) zestawienie dostępnych opracowań (strategie i plany rozwoju, studium uwarunkowań, programy ochrony środowiska, plany zagospodarowania przestrzennego) uchwalonych lub tworzonych na szczeblu województwa, powiatu i gminy

Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu zawarte są w następujących opracowaniach tworzonych i uchwalanych na szczeblu województw, powiatów i gmin (linki):

Województwo Kujawsko-Pomorskie:

- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego:

http://archiwum.kujawsko-pomorskie.pl/files/roz_reg/planowanie/plan/Plan.pdf

- Strategia 2030+:

https://kujawsko-pomorskie.pl/pliki/2018/planowanie/20180423_plan/03_plan.jpg

- Plan modernizacji:

https://kujawsko-pomorskie.pl/pliki/planowanie/20160420_broszura/broszura_pol.pdf

Urząd Marszałkowski

- Program Ochrony Środowiska dla Urzędu Marszałkowskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024: <https://bip.kujawsko-pomorskie.pl/program-ochrony-srodowiska-województwa-kujawsko-pomorskiego-na-lata-2017-2020-z-perspektywa-na-lata-2021-2024-wraz-z-prognoza-oddziaływania-na-srodowisko-programu-ochrony-srodowiska-województwa-kuja/>

Powiat Lipnowski

- Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Lipnowskiego:

<https://www.lipnowski.powiat.pl/attachments/article/255/Strat%20ORSG%20PL%20v%20er%2019.pdf>

- Ogólnodostępny system informacji przestrzennej: <https://lipnowski.e-mapa.net>

Gmina Chrostkowo

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego- <https://chrostkowo.e-mapa.net/wykazplanow/>

Gmina Dobrzyń n/W

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:

<https://www.bip.dobrzyn.pl/2235,zmiana-studim-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego>

Gmina Kikół

Ogólnodostępny system informacji przestrzennej: <https://kikol.e-mapa.net/>

Gmina Miasto Lipno

- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasta Lipna na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026:

https://umlipno.bipgov.net/p,program_ochrony_srodowiska_dla_gminy_miasta_lipna_na_lata_2019_-_2022_z_perspektywa_do_roku_2026,60,327.html

Gmina Lipno

- Studium zagospodarowania przestrzennego: <http://www.bip.uglipno.pl/studium-zagospodarowania-przestrzennego-2/>

Gmina Skepe

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:

https://skepe.bip.net.pl/?p=document&action=show&id=10120&bar_id=4053

Gmina Tłuchowo

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:

https://skepe.bip.net.pl/?p=document&action=show&id=10120&bar_id=4053

Gmina Wielgie

https://prawomiejscowe.pl/GminaWielgie/document/19593/Uchwala-XVIII_87_2016

Powiat Golubsko-Dobrzyński

- <https://www.bip.golub-dobrzyn.com.pl/plik,13664,program-rozwoju-powiatu-04-05-2022.pdf>

- <https://docplayer.pl/116673295-Program-ochrony-srodowiska-powiatu-golubsko-dobrzynskiego-na-lata-z-perspektywa-na-lata.html>

Gmina Zbójno

- <https://www.bip.zbojno.pl/550,zagospodarowanie-przestrzenne>

Powiat Rypiński

- <http://bip.powiatrypinski.pl/program-ochrony-srodowiska-dla-powiatu-rypinskiego/>

- https://powiatrypinski.pl/strona/menu/66_strategie

Gmina Brzuze

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego: https://bip-v1-files.idcom-jst.pl/sites/47206/wiadomosci/652455/files/3_uwarunkowania_t_wlasciwy.pdf

Gmina Rogowo

- Planowanie przestrzenne: <https://rogoworypinski.e-mapa.net/>

Gmina Rypin

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:

<http://www.bip.rypin.pl/?cid=900>

Gmina Skrwilno

- <http://bip.skrwilno.pl/ogloszenie-o-wylozeniu-do-publicznego-wgladu-projektu-strategii-rozwoju-gminy-skrwilno-na-lata-2021-2030/>
- <http://bip.skrwilno.pl/uchwala-nr-xxviii18321-rady-gminy-skrwilno-z-dnia-30-listopada-2021-r-w-sprawie-przyjecia-programu-ochrony-srodowiska-dla-gminy-skrwilno-na-lata-2021-2024-z-perspektywa-do-roku-2028/>
- https://gm-skrwilno.mojregion.info/geoportal/f?p=MAPA:113:1377488835042::::P113_MAPA,P113_TEMAT:RPP_GEOPORTAL_GEOP,D

Gmina Wąpielsk

- <http://www.bip.wapielsk.eu/?cid=26>

Powiat Brodnicki

- Ogólnodostępny system informacji przestrzennej: <https://brodnica.e-mapa.net/>

Gmina Górzno

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego: <https://mst-gorzno.rbip.mojregion.info/studium-uw warunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego-gminy-gorzno/>

Gmina Osiek

- <https://mapa.brodnica.com.pl/map/www/mapa.php?CFGF=wmss&mylayers=+granice+OSM+ sierp>

Gmina Świdziebnia

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego: <https://www.bip.swidziebnia.pl/index.php?idg=3&id=372&x=24>

Wojew. Mazowieckie, Powiat Sierpecki

- Ogólnodostępny system informacji przestrzennej: <https://sierpecki.e-mapa.net/>

Gmina Mochowo

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego: https://mochowo.bipgmina.pl/wiadomosci/6608/studium_

b) ogólne przedstawienie przewidywanego wpływu ich realizacji na prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

W projekcie planu urządzenia lasu Wykonawca winien uwzględnić założenia wynikające z planów zagospodarowania przestrzennego dotyczące np. planowanych zalesień, inwestycji infrastrukturalnych czy innych mający wpływ na prowadzenie gospodarki leśnej. Z analizy dostępnych materiałów wynika, że na terenie Nadleśnictwa Skrwilno występują zagadnienia i inwestycje o zasięgu i znaczeniu krajowym, wojewódzkim i lokalnym m. in. budowa i rozbudowa dróg, ścieżek rowerowych, sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, światłowodowych, a także przedsięwzięcia związane z Centralnym Portem Komunikacyjnym. Nadleśnictwo nie posiada udokumentowanych złóż kopalin występujących na terenach leśnych w swoim zarządzie. Do etapu zakończenia prac kameralnych Wykonawca uwzględni zaktualizowane informacje dot. podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu.

2.3. Ocena spraw związanych ze stanem posiadania w tym: kompletność i poprawność danych z zakresu ewidencji gruntów oraz ich zgodność z państwowym zasobem geodezyjnym i kartograficznym, zgodność ze standardem LMN

Grunty w zarządzie Nadleśnictwa Skrwilno posiadają księgi wieczyste w 98%, pozostałe 2% to obiekty liniowe, które w trakcie modernizacji i odłączeń utraciły wpis w KW. W tym również są grunty sporne. Obecnie trwają prace nad doprowadzeniem do wymaganej zgodności.

Lp.	Adres leśny	Rodzaj pow.	Gmina	Obręb ewidencyjny	Numer działki	Pow. działki	Grunt sporny
1	12-16-1-09-114 -m -00	ROWY-R	Skępe	Czermno	2100/11	0,1179	-
2	12-16-1-09-127 -h -00	DROGI L	Skępe	Czermno	2111/3	0,0789	-
3	12-16-1-09-136 -g -00	DROGI L	Skępe	Czermno	2118/2	0,5600	-
4	12-16-1-09-137 -g -00	DROGI L	Skępe	Czermno	2119/2	0,4000	-
5	12-16-1-09-138 -t -00	D-STAN	Skępe	Rumunki Skępskie	2256	0,1139	T
6	12-16-1-09-77 -m -00	DROGI L	Skępe	Wólka	2050/4	0,0200	-
7	12-16-1-09-79 -l -00	D-STAN	Skępe	Wólka	2052/11	0,4009	T
8	12-16-1-09-79 -r -00	DROGI L	Skępe	Wólka	2052/9	0,2002	-
9	12-16-1-09-80 -y -00	DROGI L	Skępe	Wólka	2053/2	0,1899	-
10	12-16-1-09-91 -d -00	D-STAN	Skępe	Wólka	587	3,0400	T
11	12-16-1-09-92 -k -00	ROWY-R	Skępe	Wólka	259/2	0,2300	-
12	12-16-1-09-92 -l -00	D-STAN	Skępe	Wólka	259/2	0,2300	T
13	12-16-1-09-92 -l -00	D-STAN	Skępe	Wólka	261/1	0,2200	T
14	12-16-1-10-145 -o -00	DROGI L	Lipno	Karnkowo	2059/4	0,7825	-
15	12-16-1-10-146 -j -00	DROGI L	Lipno	Karnkowo	2060/2	0,0329	-
16	12-16-1-10-150 -o -00	DROGI L	Lipno	Karnkowo	2063/4	0,5511	-
17	12-16-1-10-151 -h -00	DROGI L	Lipno	Karnkowo	2064/4	0,2497	-
18	12-16-1-10-155 -h -00	DROGI L	Lipno	Karnkowo	2068/2	0,1600	-
19	12-16-1-10-156 -g -00	DROGI L	Lipno	Karnkowo	2069/2	0,5198	-
20	12-16-1-10-158 -i -00	DROGI L	Lipno	Karnkowo	2071/2	0,1900	-
21	12-16-1-10-165 -w -00	ROWY	Lipno	Karnkowo	2137/6	0,0500	-
22	12-16-1-12-211 -i -00	DROGI L	Skępe	Huta	2179/6	0,1736	-
23	12-16-1-12-212 -j -00	DROGI L	Skępe	Huta	2180/3	0,4777	-
24	12-16-1-12-213 -h -00	DROGI L	Skępe	Huta	2181/6	0,1117	-
25	12-16-1-12-214 -k -00	DROGI L	Skępe	Huta	2182/9	0,2552	-
26	12-16-1-12-224 -j -00	DROGI L	Skępe	Huta	2192/3	0,1416	-
27	12-16-1-12-225 -n -00	DROGI L	Skępe	Huta	2193/4	0,1729	-
28	12-16-1-12-225 -o -00	DROGI L	Skępe	Huta	2193/5	0,5139	-
29	12-16-1-12-226 -j -00	DROGI L	Skępe	Huta	2194/2	0,0198	-
30	12-16-1-12-286 -h -00	DROGI L	Wielgie	Orłowo	2240/4	0,1671	-
31	12-16-1-12-286 -i -00	DROGI L	Skępe	Huta	2240/8	0,1128	-
32	12-16-1-12-287 -g -00	DROGI L	Wielgie	Orłowo	2241/7	0,0496	-
33	12-16-1-13-285 -j -00	DROGI L	Skępe	Huta	2239/5	0,1915	-
34	12-16-1-14-376 -~d -00	DROGI L	Tłuchowo	Trzcianka	226	0,1016	-
35	12-16-1-14-376 -r -00	R	Tłuchowo	Trzcianka	226	1,0000	T
36	12-16-1-14-376 -s -00	D-STAN	Tłuchowo	Trzcianka	226	3,6195	T
37	12-16-1-14-376 -t -00	D-STAN	Tłuchowo	Trzcianka	226	4,3189	T
38	12-16-2-03-158 -~a -00	DROGI L	Skrwilno	Szczawno	3157/2	0,4712	-
39	12-16-2-03-158 -a -00	D-STAN	Skrwilno	Szczawno	3157/2	0,4712	T
40	12-16-2-03-180 -k -00	DROGI L	Skrwilno	Ruda	3179/5	0,3200	-
41	12-16-2-04-206 -l -00	L ENERG	Wąpielsk	Długie I	205/1	0,0012	-
42	12-16-2-04-233 -~a -00	DROGI L	Rypin	Zakrocz	3014/2	0,1967	-
43	12-16-2-04-233 -j -00	D-STAN	Rypin	Zakrocz	3014/2	0,1967	T
44	12-16-3-06-113 -r -00	D-STAN	Skępe	Likiec	146	0,8600	T
45	12-16-3-06-119 -n -00	D-STAN	Skępe	Likiec	309	0,9100	T
46	12-16-3-06-121 -n -00	D-STAN	Skępe	Wólka	2322/16	0,8881	T

Ewidencja gruntów w Nadleśnictwie jest prowadzona zgodnie z przepisami wewnętrznymi Lasów Państwowych (baza SILP i standard LMN), a rejestr powierzchniowy gruntów Nadleśnictwa jest uzgadniany na bieżąco z powszechną ewidencją gruntów. Pomimo zgodności ewidencji gruntów Nadleśnictwa z państwowym zasobem geodezyjnym i kartograficznym, istnieją rozbieżności konturów z LMN ze stanem faktycznym na gruncie. Wynika to z przekształceń baz danych Państwowego Zasobu Geodezyjnego i

Kartograficznego w formę elektroniczną oraz dostępu do danych w postaci odwzorowań lotniczych i satelitarnych. Nadleśnictwo weryfikuje i w miarę możliwości doprowadza do spójności danych ewidencyjnych ze stanem faktycznym na gruncie, przy okazji prac geodezyjnych zleczanych wg bieżących potrzeb. Wyrisy udostępnia jako mapy stanu posiadania w postaci numerycznej (zgodnie z Zarządzeniem Nr 41 DGLP z dnia 7.06.2004 r. w sprawie zdefiniowania standardu leśnej mapy numerycznej dla poziomu nadleśnictwa oraz wdrażania systemu informacji przestrzennej w nadleśnictwach). Wypisy udostępnia się w postaci rejestru gruntów, zestawionego odpowiednio wg jednostek podziału administracyjnego i adresów leśnych oraz zestawień działek.

3. Formy przekazania bazy danych SILP dla potrzeb planu urządzenia lasu, w tym zaktualizowanych danych geometrycznych i opisowych oraz ewentualna decyzja w sprawie wstrzymania obrotu gruntami.

Protokolarne przekazanie wykonawcy projektu planu wszystkich niezbędnych danych z zakresu ewidencji gruntów oraz zaktualizowanego stanu lasu, odbędzie się w drodze importu danych opisowych z bazy SILP-LAS do programu TAKSATOR oraz danych geometrycznych, w tym aktualnej kopii warstw standardu LMN (tzw. geobazy), zgodnie z Zarządzeniem nr 13 DGLP z dnia 20.03.2007 r. oraz „Instrukcją przenoszenia informacji pomiędzy PUL i bazą LAS Nadleśnictwa” rekomendowaną do stosowania pismem DGLP z dnia 26.05.2014r. (Zn. Spr. ZU-7019-28/14), niezwłocznie po wyłonieniu wykonawcy PUL. Plan urządzenia lasu zostanie wykonany wg stanu na 1 stycznia 2026 roku. Pracami urządzeniowymi objęte zostaną grunty ujęte na kopiach dokumentów ewidencyjnych zgodnych z aktualnym rejestrem gruntów nadleśnictwa. Nadleśnictwo deklaruje zatem wstrzymanie obrotu gruntami w okresie 1.07-31.12.2025 r. Nadleśnictwo proponuje, aby w przypadku stwierdzenia różnic pomiędzy stanem ewidencyjnym a faktycznym na gruncie podczas prac terenowych Wykonawca na bieżąco sporządzał wykaz tych rozbieżności. Protokół rozbieżności zostanie uzgodniony z Nadleśnictwem, a usunięcie rozbieżności zostanie wykonane do czasu odbioru prac terenowych. Określenie rodzajów powierzchni w opisie wydzielenia należy prowadzić zgodnie ze słownikiem Zarządzenia DGLP nr 2/2019 z dnia 10 stycznia 2019 r. (Zn. Spr. ES.2240.4.2018) w sprawie sposobu ewidencjonowania gruntów i innych nieruchomości LP.

4. Korekta podziału powierzchniowego oraz ewentualnego oznaczania granic

Nadleśnictwo Skrwilno nie przewiduje korekty podziału powierzchniowego. Numeracja oddziałów w terenie pozostanie bez zmian. Grunty przejęte, w ramach bieżącej aktualizacji były włączane do poszczególnych oddziałów. W razie konieczności utworzenia nowego oddziału, należy go nazwać tak jak oddział sąsiedni z dodaniem dużej litery alfabetu. Wykonawca PUL w czasie taksacji lasu zinwentaryzuje słupki oddziałowe i naniesie je na mapę przeglądową, z podziałem na: istniejące, brak, przewrócone. Wykonawca w maksymalnym stopniu zachowa aktualny podział wyłączeń taksacyjnych (adresów leśnych) we wszystkich prawnie chronionych obszarach (osobne wydzielenia). Wyzdzielenia z wartością księgową, należy pozostawić w dotychczasowych granicach.

Lista wydzieleni z wartością w zł

Lp.	Adres leśny	Rodzaj pow.	Dz. ew	Obręb ewidencyjny	Powierzchnia (ha)	Wartość (zł)
1	12-16-2-04-213 -l -00	D-STAN	281/4	Strzygi	0,6400	22 727,63 zł
2	12-16-2-04-193 -k -00	D-STAN	7192/5	Kłuśno	7,3778	379 855,00 zł
3	12-16-2-04-193 -j -00	BAGNO	7192/5	Kłuśno	0,4800	24 713,00 zł
4	12-16-2-04-193 -l -00	BAGNO	7192/5	Kłuśno	0,4200	21 624,00 zł
5	12-16-2-04-196 -i -00	D-STAN	7195/1	Kłuśno	6,0142	36 615,00 zł
6	12-16-2-04-196 -j -00	BAGNO	7195/1	Kłuśno	0,6100	3 713,00 zł
7	12-16-2-04-196 -k -00	BAGNO	7195/1	Kłuśno	0,9000	5 480,00 zł
8	12-16-1-08-16 -f -00	D-STAN	123	Nowe Chrostkowo	0,7500	29 826,10 zł
9	12-16-1-08-16 -~d -00	L ENERG	123	Nowe Chrostkowo	0,2900	11 532,76 zł
10	12-16-1-13-264 -m -00	D-STAN	637	Huta	3,7751	92 889,64 zł
11	12-16-1-13-264 -o -00	ł	637	Huta	0,0600	1 562,47 zł

12	12-16-1-13-264 -n -00	D-STAN	639	Huta	2,0998	51 667,41 zł
13	12-16-1-13-264 -p -00	Ł	639	Huta	0,0600	1 504,65 zł
14	12-16-1-13-264 -r -00	Ł	639	Huta	0,0600	1 504,66 zł
15	12-16-3-06-114 -i -00	D-STAN	276	Likiec	1,8700	49 720,71 zł
16	12-16-3-06-117 -k -00	D-STAN	277	Likiec	8,2000	218 026,66 zł
17	12-16-1-08-39 -o -00	D-STAN	2	Szczekarzewo	3,6800	130 541,70 zł
18	12-16-1-08-39 -p -00	BAGNO	2	Szczekarzewo	0,0200	709,47 zł
19	12-16-1-08-39 -r -00	D-STAN	4	Szczekarzewo	0,0500	1 773,66 zł
20	12-16-1-11-193 -m -00	D-STAN	218	Żagno	1,3200	36 931,14 zł
21	12-16-1-11-193 -n -00	D-STAN	220	Żagno	1,2900	36 091,79 zł
22	12-16-1-11-193 -l -00	D-STAN	226	Żagno	0,4600	12 869,94 zł
23	12-16-1-11-193 -k -00	D-STAN	229	Żagno	0,5400	15 108,19 zł
24	12-16-1-08-33 -g -00	D-STAN	213/11	Franciszkowo	3,9500	83 322,29 zł
25	12-16-1-08-33 -~b -00	L ENERG	213/11	Franciszkowo	0,1152	2 430,06 zł
26	12-16-1-09-140 -p -00	D-STAN	1023	Rumunki Skępskie	1,6600	64 268,43 zł
27	12-16-1-09-72 -r -00	D-STAN	170	Rumunki Skępskie	0,4943	10 727,37 zł
28	12-16-1-09-71 -i -00	D-STAN	234/2	Rumunki Skępskie	1,1961	41 263,92 zł
29	12-16-1-09-73 -h -00	D-STAN	42	Rumunki Skępskie	2,0600	54 067,45 zł
30	12-16-1-09-73 -i -00	PIASKI	42	Rumunki Skępskie	0,0700	1 837,24 zł
31	12-16-1-14-373 -o -00	D-STAN	88/3	Kłobuńkowo	5,1370	96 771,74 zł
32	12-16-1-12-287 -i -00	D-STAN	336/4	Orłowo	3,8000	52 893,59 zł
33	12-16-1-12-288 -~c -00	DROGI L	336/4	Orłowo	0,0300	417,85 zł
34	12-16-1-12-288 -f -00	D-STAN	336/4	Orłowo	2,7400	38 139,26 zł
35	12-16-1-12-287 -h -00	D-STAN	343/3	Orłowo	2,2600	83 383,60 zł
36	12-16-3-07-162 -l -00	D-STAN	34/2	Huta Chojno	5,1664	196 801,92 zł
37	12-16-3-06-109 -h -00	D-STAN	517	Sosnowo	1,1400	33 019,03 zł
38	12-16-3-06-91 -m -00	D-STAN	542/5	Kosiory	2,1900	63 515,30 zł
39	12-16-2-04-215A -~a -00	L ENERG	10/1	Jasin	0,1500	4 713,69 zł
40	12-16-2-04-215A -a -00	D-STAN	10/1	Jasin	5,3300	167 492,30 zł
41	12-16-2-04-215A -b -00	D-STAN	10/1	Jasin	0,6100	19 168,91 zł
42	12-16-2-04-227 -s -00	BAGNO	27	Zakrocz	0,4500	8 160,18 zł
43	12-16-2-04-227 -t -00	Ł	27	Zakrocz	0,1300	2 357,38 zł
44	12-16-2-04-227 -r -00	D-STAN	27	Zakrocz	2,4100	43 702,27 zł
45	12-16-2-04-227 -w -00	D-STAN	33	Zakrocz	1,5200	27 563,26 zł
46	12-16-2-02-84 -x -00	D-STAN	23	Zofiewo	1,4702	21 621,00 zł
Razem					85,0461	2 304 626,62 zł

Nadleśnictwo wnosi, aby w programie TAKSATOR, została zachowana pełna historia przy łączeniu czy dzieleniu wydzieleń.

5. Oznaczenie niewyraźnych granic wyłączeń oraz ujmowanie, w planie urządzenia lasu gruntów stanowiących współwłasność.

Niewyraźne i trudne do identyfikacji w terenie granice pododdziałów należy oznaczać na wylotach, skrzyżowaniach oraz załamaniach granic „obrączkami na czerwono”, wykonywanymi na korze (na wysokości około 1,5 m) oraz znakami kierunkowymi „na czerwono”. Na drzewach o cienkiej korze oznaczenia należy

wykonywać w inny sposób, np. trwałą farbą. Nadleśnictwo dokona przecięcia zarośniętych linii oddziałowych przed przystąpieniem wykonawcy planu u.l. do prac taksacyjnych, w ramach swoich możliwości realizacji etatu. Aktualnie Nadleśnictwo Skrwilno nie posiada zaewidencjonowanych gruntów we współwłasności.

6. Wykorzystanie teledetekcji, zdjęć lotniczych i innych technik odwzorowań, do planu urządzenia lasu

Wykonawca prac geodezyjnych wykorzysta najnowszy stan materiałów teledetekcyjnych. Ortofotomapy dostępne są w Państwowych Ośrodkach Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa, ortofotomapy pozyskane w Starostwach oraz dostępne w RDLP dane z bazy BDOT. Materiały i dane w postaci zdjęć lotniczych i numerycznego modelu terenu winny być przez Wykonawcę wykorzystane na etapie prac przygotowawczych, jako baza wyjściowa do weryfikacji terenowej, głównie takich elementów jak: granice wydziałów leśnych i pnsów oraz przebieg cieków wodnych.

7. Ujmowanie cech drzewostanów w planie urządzenia lasu, w tym cechy „inne”

Niektóre cechy drzewostanów należy opisać (w zakresie i na zasadach określonych w § 26 instrukcji u.l.) poprzez weryfikację opracowań i aktualnych dokumentów glebowo-siedliskowych, zapisów w poprzednich planach u. l. oraz konkretnych ustaleń widocznych na gruncie cech drzewostanów. Dotyczy to między innymi takich cech, jak:

- pochodzenie z odnowienia sztucznego lub naturalnego,
- uprawy i młodniki po rębni złożonej,
- zalesienia na gruntach porolnych,
- drzewostany wyżywicowane,
- drzewostany odroślowe,
- projektowane rezerваты,
- otuliny rezerwatów,
- ostoje zwierząt chronionych,
- otuliny wyłączonych drzewostanów nasiennych,
- otuliny szkółek.

Wnosi się, aby obiekty związane z nasiennictwem i selekcją, w tym wyłączone drzewostany nasienne, gospodarcze drzewostany nasienne i uprawy pochodne były wykazane w cechach opisu taksacyjnego, a także informacje o pochodzeniu z odnowienia naturalnego i odrośli. Wnosi się o zamieszczenie w opisie taksacyjnym wydziału w polu „Informacje różne” informacji o obecności zadań ochronnych wg PZO, informacji o posiadanych szczególnych walorach przyrodniczych wyznaczonych zgodnie z wymogami certyfikacji. Dodatkowo należy ująć także inne niespecyficzne informacje na temat wydziałów, takie jak obecność: punktu czerpania wody, miejsca postoju, drzewa mateczne, źródła nasion, itp.

8. Zastosowanie jednostek kontrolnych

Nadleśnictwo nie przewiduje stosowania jednostek kontrolnych.

9. Priorytety dotyczące przebudowy drzewostanów

W toku prac urządzeniowych Wykonawca projektu planu u. l. winien sporządzić „Wykaz drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy”. Zgodnie z § 40 pkt.6 i 7 IUL drzewostany kwalifikujące się do przebudowy grupować następująco:

- A. Drzewostany do pilnej przebudowy pełnej, rozpoczynanej przy zastosowaniu użytkownika rębego w I 10-leciu;
- B. Drzewostany do stopniowej przebudowy pełnej, rozpoczynanej w I 10-leciu bez użytkownika rębego, z wykorzystaniem odnowień wyprzedzających rębnię przewidzianą w następnym 10-leciu oraz odpowiednich trzebieży przekształceniowych;
- C. Drzewostany do przebudowy częściowej w ramach cięć pielęgnacyjnych;

Zasadniczą podstawą do określenia potrzeb przebudowy winna być indywidualna ocena każdego drzewostanu pod kątem zapewnienia osiągnięcia celów trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, dokonana na podstawie następujących elementów:

- stabilność,
- wiek,
- stopień uszkodzenia,
- jakość,
- stopień zgodności składu gatunkowego z przyjętym typem siedliskowym lasu i typem drzewostanu.

Do grupy A w pierwszej kolejności zaliczać:

- drzewostany niezgodne z TD (stopień 3) oraz obcego pochodzenia;
- drzewostany od II klasy wieku, w trzecim stopniu zgodności z TD, trwale uszkodzone (ponad 50% uszkodzeń), o niskim zadrzewieniu (0,5 i niższym);

W grupie B zachodzi potrzeba przekształcania przez zabiegi pielęgnacyjne (trzebieże) drzewostanów iglastych średnich i starszych klas wieku, w których występuje duży udział gatunków liściastych poza I piętrzem, w tym Db, Bk i Jw. Stosowanie cięć wpłynie na nadanie dynamiki wzrostu, poprawę walorów siedliska i przekształcenie udziałów w strukturze gatunkowej z korzyścią dla polepszenia stabilności i zdrowotności drzewostanów.

Do grupy C należy zaliczyć przerzedzone drzewostany IIb i IIIa klasy wieku, szczególnie na obszarach, które były pod silnym oddziaływaniem wiatrów, wywołujących szkody. W przebudowie należy uwzględnić wprowadzanie podsadzeń produkcyjnych.

Wykonawca na etapie prac taksacyjnych, zgłasza potrzeby w zakresie przebudowy dla konkretnych drzewostanów, o których mowa wyżej, wraz z propozycją określonego rozwiązania.

10. Zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych

Zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO z tytułu uszkodzeń przyjąć w wysokości 10 %.

11. Dodatkowe pomiary drewna martwego

Ze względu na specyfikę i funkcjonalność terenów leśnych na zarządzanym obszarze proponujemy, by w ramach prac inwentaryzacyjnych dokonać dodatkowych pomiarów drewna martwego metodą opisaną w § 62 instrukcji u. l. (na co 10 powierzchni próbnej – z uwzględnieniem miąższości systemu korzeniowego). Powstałe w wyniku pomiarów zestawienia drewna martwego w całym nadleśnictwie, ułatwią precyzowanie wniosków, dokonywanie analiz i podejmowanie decyzji gospodarczych.

12. Sporządzenie i wydruk map gospodarczych, gospodarczo-przeładowych, przeładowych oraz mapy sytuacyjnej.

Nadleśnictwo wnosi o sporządzenie i wydruk map gospodarczych, gospodarczo- przeładowych i przeładowych do PUL zgodnie z zapisem § 64-72 Instrukcji Urządzania Lasu. Mapy gospodarcze, gospodarczo-przeładowe, przeładowe i sytuacyjne sporządzić na bazie LMN zgodnie ze standardem LMN. Zakres tematyczny map, szczegóły sytuacyjne zamieszczone na mapach, sposoby ich prezentowania jak również zakres obiektów obligatoryjnych, wykonać zgodnie z „Instrukcją techniczną sporządzania i wydruku map leśnych”, stanowiącą część III „Instrukcji urządzania lasu”. Na wszystkich mapach należy drukować kasowniki dla wszystkich elementów liniowych. W skład materiałów kartograficznych PUL wejdą następujące wydruki:

Mapy gospodarcze w skali 1:5000 wg obrębów (format A1) - 3 komplety;

Mapy gospodarczo-przeładowe w skali 1:10000:

- mapy gospodarczo-przeładowe drzewostanów dla każdego z leśnictw (podklejone na płótnie – w futerale) - 15 map;
- mapy gospodarczo-przeładowe cięć rębnych dla każdego z leśnictw (podklejone na płótnie – w futerale z poprzednią mapą) - 15 map;
- mapy gospodarczo-przeładowe siedlisk dla każdego z leśnictw (podklejone na płótnie – w futerale z poprzednimi mapami) - 15 map;
- mapy gospodarczo-przeładowe walorów przyrodniczo-kulturowych dla każdego z leśnictw (w futerale z poprzednimi mapami) - 15 map;

- mapy gospodarczo-przeładowe walorów przyrodniczo-kulturowych dla każdego z leśnictw i komplet dla nadleśnictwa - 30 map oraz pliki .shp poszczególnych warstw ujętych na mapie - w formie cyfrowej;
- siedlisk przyrodniczych, występowania chronionych gat. roślin i zwierząt, form ochrony przyrody, obiektów z rejestru zabytków, obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych wyróżnionych przez certyfikację - na tle działek zrębowych dla leśnictw (w futerale z poprzednimi mapami) - 15 map;
- mapy gospodarczo-przeładowe (czyste) po 20 egz. dla każdego z leśnictw - 300 map.

Mapy przeładowe w skali 1:20000 wg obrębów:

- drzewostanów - 6 map;
- drzewostanów dla Nadleśnictwa (w tym 9 map podklejonych na płótnie – każdy komplet w osobnym futerale) - 12 map;
- siedlisk leśnych - 6 map;
- siedlisk dla Nadleśnictwa (w tym 9 map podklejonych na płótnie – każdy komplet w osobnym futerale z poprzednią mapą) - 12 map;
- cięć rębnych - 6 map;
- cięć rębnych dla Nadleśnictwa (w tym 9 map podklejonych na płótnie – każdy komplet w osobnym futerale z poprzednimi mapami) - 12 map;
- ochrony lasu - 6 map;
- ochrony przeciwpożarowej - 6 map;
- nasiennictwa i selekcji - 6 map;
- zagospodarowania rekreacyjnego - 6 map;
- mapy przeładowe „czyste” wg obrębów - 60 map;
- mapa dróg dla poszczególnych obrębów z podziałem na drogi publiczne (krajowe, powiatowe, gminne) oraz leśne z uwzględnieniem dróg pożarowych - 3 mapy;
- mapa przeładowa walorów przyrodniczo-kulturowych dla każdego z obrębów - 3 mapy;
- mapa przeładowa gospodarki łowieckiej - 3 mapy.

Mapa ochrony przeciwpożarowej (PAD) w skali 1:25000 dla całego nadleśnictwa (treść uzgodnić z nadleśnictwem) - 3 mapy;

Mapy sytuacyjno-przeładowe w skali 1:50000:

- mapa sytuacyjna terytorialnego zasięgu działania nadleśnictwa - 3 mapy oraz na jej bazie:
- mapa sytuacyjno-przeładowa walorów przyrodniczo-kulturowych - 3 mapy;
- mapa sytuacyjno-przeładowa obszarów chronionych nadleśnictwa i funkcji lasu - 3 mapy;
- mapa sytuacyjno-przeładowa dróg udostępnionych do ruchu pojazdami silnikowymi - 3 mapy;
- mapa sytuacyjna z podziałem na leśnictwa (kolorowa) - 1 mapa;
- mapa sytuacyjna z podziałem na leśnictwa (czarno-biała) - 10 map;
- mapa sytuacyjna z podziałem na starostwa, gminy i obręby ewidencyjne (kolorowa) - 1 mapa;
- mapa sytuacyjna z podziałem na arkusze map dla obrębów (kolorowa) - 3 mapy.

Nadleśnictwo wnioskuje, aby wszystkie ww. materiały kartograficzne oprócz wersji analogowej, przekazać również w wersji cyfrowej w formacie PDF na przenośnej pamięci.

13. Podział na obręby leśne oraz podział na leśnictwa

Nadleśnictwo nie planuje zmian w dotychczasowym podziale na obręby, natomiast wnosi o wprowadzenie korekt w podziale leśnictw, co zawiera poniższy wykaz

Obręb nr	Obręb nazwa	Leśnictwo nr	Leśnictwo nazwa	Pow. aktualna	Oddział (+)	Oddział (-)	Pow po zmianach
1	Skępe	8	Kamienica	1600,45		34, 35, 36, 37, 38	1396,03
1	Skępe	9	Koziołek	1500,83		142, 143, 170, 196	1409,62

1	Skępe	10	Karnkowo	929,81	34, 35, 36, 37, 38, 142, 143	1156,34
1	Skępe	11	Głęбочek	1173,87		1173,87
1	Skępe	12	Huta	1239,54		1239,54
1	Skępe	13	Podole	1037,51	170, 196	1106,61
1	Skępe	14	Jasień	1277,33		1277,33
1	Skępe	15	Wielgie	1320,82		1320,82
2	Skrwilno	1	Brodniczka	1110,61		1110,61
2	Skrwilno	2	Płociczno	1511,92		1511,92
2	Skrwilno	3	Okalewo	1467,20		1467,20
2	Skrwilno	4	Kłuśno	1294,24		1294,24
3	Urszulewo	5	Urszulewo	1526,43		1526,43
3	Urszulewo	6	Sosnowo	1699,24		1699,24
3	Urszulewo	7	Ugoszcz	1524,74		1524,74
Razem Nadleśnictwo Skrwilno				20214,54		20214,54

Według stanu na 01.01.2023 r. podział administracyjny Nadleśnictwa Skrwilno przedstawia się następująco:

12-16-1 – Obręb Skępe

- 12-16-1-08 - Leśnictwo Kamienica;
- 12-16-1-09 – Leśnictwo Koziołek;
- 12-16-1-10 – Leśnictwo Głęбочek;
- 12-16-1-11 – Leśnictwo Karnkowo;
- 12-16-1-12 – Leśnictwo Huta;
- 12-16-1-13 – Leśnictwo Podole;
- 12-16-1-14 – Leśnictwo Jasień;
- 12-16-1-15 – Leśnictwo Wielgie;

12-16-2 – Obręb Skrwilno

- 12-16-2-01 – Leśnictwo Brodniczka;
- 12-16-2-01 – Leśnictwo Płociczno;
- 12-16-2-01 – Leśnictwo Okalewo;
- 12-16-2-01 – Leśnictwo Kłuśno;

12-16-3 – Obręb Urszulewo

- 12-16-3-05 – Leśnictwo Urszulewo;
- 12-16-3-06 – Leśnictwo Sosnowo;
- 12-16-3-07 – Leśnictwo Ugoszcz;

14. Definicja obszarów zagrożonym uporczywym występowaniem szkód

Nadleśnictwo na etapie prac przygotowawczych prowadzonych przez Wykonawcę, przekaze dane wyjściowe dotyczące szkód, które taksatorzy winni zweryfikować w trakcie prac terenowych. Obszary zagrożone występowaniem szkodników wtórnych w tym kornika ostrozębnego. Ze względu na porolny charakter znacznej części nadleśnictwa, borowe siedliska, wpływ emisji (działalność człowieka), szkodniki wtórne takie jak: przyplaszczek granatek, cetyniec większy, a w ostatnim czasie, także kornik ostrozębny i kornik drukarz w świerku – odgrywają istotną rolę w zagadnieniach związanych z ochroną lasów w nadleśnictwie. Wśród działań związanych z realizacją planu zagospodarowania lasu, na pierwszy plan powinny wysuwać się działania dotyczące poprawy stabilności i odporności ekosystemów leśnych na zagrożenia związane ze szkodnikami wtórnymi – tzw. higiena lasu. Znaczące szkody od kornika

ostrożębnego zidentyfikowano w 2020 roku i zaraz rozpoczęto usuwanie drzew zasiedlonych w pierwszych ogniskach gradacyjnych. W 2020 roku na terenie nadleśnictwa usunięto 2109,11 m³ zasiedlonego drewna łącznie, z czego 1096,95 m³ drewna była zasiedlona przez kornika ostrożębnego (52,01%). Zwalczanie przeprowadzono na powierzchni 79,93 ha. W 2021 roku na terenie nadleśnictwa usunięto 296,09 m³ zasiedlonego drewna łącznie, z czego 42,61 m³ było zasiedlone przez kornika ostrożębnego (14,39%). Zwalczanie przeprowadzono na powierzchni 7,22 ha. Obszary z pojawiającym się zamieraniem drzewostanów innych gatunków drzew, występujące w Leśnictwach:

- Olsza: Kłusno – 3,88ha, Ugoszcz -12,44ha, Koziołek – 0,50ha, Karnkowo – 0,70ha, Huta – 0,14ha, Podole – 0,47ha, Jasień – 4,40ha;
- Jesion: Brodniczka – 1,05ha, Kłusno – 6,95ha, Ugoszcz – 13,85ha, Karnkowo – 0,50ha, Wielgie – 13,75ha.

Teren Nadleśnictwa w różnym stopniu narażony jest na szkody ze strony zwierzyny płowej– głównie jeleniowatych. Uszkodzenia mają wpływ na pogorszenie jakości drzewostanów. Szkody od zwierzyny przedstawia poniższa tabela.

Wyniki inwentaryzacji uszkodzeń lasu od zwierzyny z lat 2016 – 2023

Rok	Powierzchnia ogółem (ha) :		
	21-40%	>40%	Razem
2016	225,71	51,52	277,23
2017	180,43	42,69	223,12
2018	171,03	22,64	193,67
2019	153,11	15,05	168,16
2020	116,31	14,37	130,67
2021	97,41	16,72	114,13
2022	81,73	21,09	102,82
2023	89,04	35,77	124,81
Razem	1114,77 (84%)	219,85 (16%)	1334,62

Dodatkowo przedstawiono zakres prac zabezpieczających uprawy i młodniki przed uszkodzeniami od zwierzyny łownej z lat 2016 – 2023:

Zabezpieczanie uprawy i młodniki przed uszkodzeniami od zwierzyny łownej z lat 2016 – 2023

Rok	Powierzchnia upraw i młodników zabezpieczanych przed zwierzyną (ha)			
	Grodzenie siatką	Zabezpieczanie mechaniczne (osłonki, rysakowanie)	Wykładanie drzew zgrzyzowych	Zabezpieczanie chemiczne upraw
2016	10,40	1,89	0,00	459,84
2017	17,98	6,78	48,21	446,47
2018	49,83	0,00	31,85	273,35
2019	62,09	11,45	33,74	92,84
2020	23,73	42,57	21,89	56,27

2021	28,56	30,25	21,59	20,08
2022	44,54	0,00	0,00	77,30
2023	14,21	0,00	19,51	0,00
Razem	251,34	92,94	176,79	1426,15

W Nadleśnictwie Skrwilno znaczenie odgrywają również szkody powodowane przez łosie. Procentowy udział szkód od łosia w zinventaryzowanej ogólnej powierzchni uszkodzonej przez zwierzynę, waha się w latach 2016-2023 w przedziale od 26% do 51%. Istnieje bezwzględna konieczność grodzenia gatunków liściastych. Dodatkowo szkody wywoływane są przez bobry w drzewostanach umiejscowionych wzdłuż cieków wodnych (naturalnych i sztucznych). Innymi czynnikami wpływającymi na zagrożenie obszarów leśnych są grzyby pasożytnicze jak: osutka sosny, opieńkowa zgnilizna korzeni, korzeniowiec wieloletni, zamieranie pędów oraz huba sosny i obwar, wiążą się głównie z gruntami porolnymi (drzewostany w pierwszym i drugim stopniu porolności). Szkody od osutki i opieńki wpływają istotnie na stan upraw. W związku z samorzutną kolonizacją pniaków przez *Phlebiopsis gigantea*, nie planuje się zabezpieczania preparatem PG-IBL. Z innych czynników abiotycznych, na uwagę z gospodarczego punktu widzenia, zasługują zakłócenia stosunków wodnych, tj. susze wiosenne, susze letnie, przymrozki wczesne i późne. Granice powyższych obszarów winny być zaktualizowane, na podstawie analizy przestrzennego rozkładu zainwentaryzowanych uszkodzeń drzewostanów wykonanych podczas taksacji, oraz w uzgodnieniu z właściwym ZOL. Ostateczne granice tych obszarów należy zamieścić w projekcie nowego planu u. l. na mapie przeglądowej ochrony lasu.

Przyczynami zrębów sanitarnych w latach 2016-2022 na terenie Nadleśnictwa Skrwilno były:

- wiatr – 70,96 ha, pozyskano 13416,13 m³;
- owady – 3,17 ha, pozyskano 524,73 m³.

wg aktualnego stanu wiedzy, nie można nazwać tych szkód powtarzalnymi czy uporczywymi, lecz incydentalnymi

15. Terminy i sposoby kontroli oraz odbioru prac urzędzeniowych

Kontrola i odbiór prac urzędzeniowych będą realizowane sukcesywnie oraz etapowo i przeprowadzone zgodnie z Zarządzeniem nr 63/2002 DGŁP z dnia 13.08.2002 r. Obejmować będą:

- kontrole terenowe prac wykonanych w danym miesiącu po przekazaniu przez wykonawcę protokołu zaawansowania i odbioru robót z wyszczególnionymi wykonanymi pracami (RDLP);
- szczegółowy odbiór opisów taksacyjnych po zakończeniu prac terenowych (taksator, leśniczy, inżynier nadzoru);
- analizę próbną wydruków opisów taksacyjnych (nadleśnictwo);
- analizę planu użytków rębnych (RDLP, nadleśnictwo);
- komisyjny odbiór założonych powierzchni próbnego pomiaru miąższości (wykonawca, RDLP, nadleśnictwo);
- odbiór prac terenowych urządzania lasu - podsumowanie (wykonawca, RDLP, nadleśnictwo);

Terminy i sposoby kontroli oraz odbiór prac urzędzeniowych koordynuje RDLP w Toruniu.

Protokolarnym uzgodnieniom między nadleśnictwem a Wykonawcą, podlegać będą:

- powierzchnie leśne nie zalesione (halizny, płazowiny, zręby zaległe);
- drzewostany do przebudowy;
- plan cięć użytków rębnych wraz ze wstępnymi mapami cięć;
- zręby i odnowienia 10 roku aktualnego PUL i 1 roku nowego PUL;
- grunty ujęte w wykazie rozbieżności.

Zaznacza się, by nową bazę opisów taksacyjnych do SILP, Wykonawca przekazał do Nadleśnictwa, nie później niż do 20 grudnia 2025 roku.

16. Forma oprawy opisów taksacyjnych i map (w tym map dodatkowych), forma prezentowania programu ochrony przyrody, prognozy ekonomicznej z uwzględnieniem danych wrażliwych oraz wykorzystanie „Projektu docelowej sieci drogowej nadleśnictwa” wykonanej zgodnie z zarządzeniem nr 28 DGLP z dnia 27.04.2018 r.

Wykonawca planu urządzenia lasu wykona wydruki i oprawę opisów taksacyjnych dla nadleśnictwa, RDLP i poszczególnych leśnictw. Aktualizację „Programu ochrony przyrody” sporządzić jako odrębny tom. W celu ochrony danych wrażliwych dotyczących szczegółowej lokalizacji stanowisk roślin i zwierząt chronionych wraz ze strefami ich ochrony, proponuje się wykonanie POP bez danych wrażliwych. Dane te sporządzić w odrębnym opracowaniu w miękkiej oprawie, jako załącznik do planu urządzenia lasu – „POP-lokalizacja chronionych gatunków roślin i zwierząt”, w 18-tu egzemplarzach (Leśnictwa, Nadleśnictwo, RDLP w Toruniu, RDOŚ w Bydgoszczy) – także w formacie PDF, XLS, DOC. Wykazy projektowanych zadań gospodarczych sporządzić w osobnym opracowaniu dla nadleśnictwa i RDLP o nazwie „Wykazy zagospodarowania lasu”, zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu zawierające: wykaz projektowanych cięć rębnych, wykaz projektowanych cięć przedrębnych, wykaz drzewostanów do przebudowy, wykaz drzewostanów w KO, wykaz drzewostanów w KDO. Opis ogólny nadleśnictwa (elaborat), operaty dla leśniczych, „Wykazy zagospodarowania lasu”, Program ochrony przyrody i opisy taksacyjne, wykonać oprócz formy analogowej również w formie cyfrowej (w formacie PDF, XLS, DOC). Formy analogowe oprawić w twarde oprawy z kieszeniami na mapy i nośniki pamięci z wersjami cyfrowymi. Prognozę oddziaływania na środowisko wykonać w formie analogowej w miękkiej oprawie oraz w wersji cyfrowej w formacie PDF. Wykonawca planu u.l. wykorzysta sporządzony zgodnie z Zarządzeniem nr 28 DGLP z dnia 27.04.2018 r., „Projekt docelowej sieci drogowej Nadleśnictwa Skrwilno” opracowany w 2021 roku, stanowiący podstawę do określenia kierunkowych potrzeb w zakresie infrastruktury drogowej w nadleśnictwie. Ekspertyzy ekonomicznej w formie szczegółowej prognozy spodziewanego wyniku ekonomicznego gospodarki leśnej proponuje się nie sporządzać. W prognozie oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko (POOŚ), wykonawca uwzględni wszystkie informacje dotyczące zwłaszcza stanu przedmiotów ochrony oraz zadań ochronnych zawartych w istniejących planach ochrony rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych. Zadania ochronne zaprojektowane w planach ochrony należy uwzględnić we wskazaniach gospodarczych opisów taksacyjnych oraz opisać w POP. Egzemplarze dla nadleśnictwa i leśnictw:

- Operat dla nadleśnictwa - Elaborat, opis taksacyjny, tabele i wykazy, plan zagospodarowania lasu w oddzielnych tomach, w oprawie twardej, format A4.
  - Operaty dla leśnictw - Opis taksacyjny lasu łącznie z wykazem cięć rębnych, wykazem cięć przedrębnych i wykazem zadań z zakresu hodowli lasu w oprawie twardej (format A4).
  - Program Ochrony Przyrody w oddzielnym tomie, w oprawie twardej, format A4 – egzemplarz dla nadleśnictwa oraz egzemplarze dla leśnictw.
  - „Program zagospodarowania turystycznego dla Nadleśnictwa Skrwilno” w oddzielnym tomie, w oprawie twardej, format A4 – egzemplarz dla nadleśnictwa oraz egzemplarze dla leśnictw;
  - Prognoza oddziaływania na środowisko w oddzielnym tomie w oprawie miękkiej, format A4.
  - Mapy cięć rębnych i drzewostanowe dla leśniczych i biura nadleśnictwa, każda oddzielnie w oprawie twardej.
  - Pozostałe mapy tematyczne zbiorczo w teczkach twardej oraz w tubach.
  - Nośniki elektroniczne informacji na przenośnej pamięci cyfrowej.
- Egzemplarze planu u. l. i zestawu map, nośników elektronicznych dla RDLP i GDLP wg uzgodnień.

17. Sporządzenie dodatkowej tabeli XXII dla gatunków chronionych nie objętych obszarem Natura 2000

Nadleśnictwo przedstawi Wykonawcy listę wydzielań z siedliskami cennymi przyrodniczo, celem zinwentaryzowania gatunków chronionych.

18. Inne sprawy organizacyjne

W gestii Dyrektora RDLP jest organizacja związana z postępowaniem w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym organizacja KZP, NTG, KPP, uzgodnienia i opinie od RDOŚ i PWIS, zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu w sprawie sporządzenia projektu PUL oraz umieszczenie w lokalnych mediach i na stronie BIP informacji z tym związanych. Nadleśnictwo deklaruje ścisłą współpracę z wykonawcą planu. Przekazywanie danych, wszystkie weryfikacje obiektów, uzgodnienia

opisów taksacyjnych, projektowane czynności gospodarcze w zakresie użytkowania, hodowli i ochrony lasu, będą traktowane priorytetowo. Przed rozpoczęciem prac terenowych do projektu planu u. l. wykonawca zgłosi ten fakt Nadleśnictwu, w celu uzgodnienia ustalonych form komunikacji oraz wzajemnego udostępniania danych i materiałów, które posłużą etapowym uzgodnieniom wyników prac. Baza danych niezbędna do wykonania prac urządzania lasu (import z SILP do programu Taksator) oraz LMN przekazana zostanie protokolarnie pomiędzy nadleśnictwem, a Wykonawcą, niezwłocznie po zakończeniu aktualizacji za rok 2023 i zakończeniu prac geodezyjnych w IV kwartale 2023. Wyniki prac taksacyjnych Wykonawca przedstawia w przystępnej formie pracownikom w nadleśnictwie, leśniczym – w czasie pozwalającym na dokonanie weryfikacji i uzgodnień. Dla każdego leśnictwa zostanie sporządzony protokół uzgodnień, który przedkładany będzie w Nadleśnictwie do weryfikacji i zatwierdzenia przez Nadleśniczego. W toku całego okresu prac nad projektem planu u.l. nadleśnictwo zobowiązuje się do szerokiej i aktywnej współpracy merytorycznej, zarówno z Wykonawcą, jak i przedstawicielami urzędów, samorządów, przedsiębiorców leśnych oraz organizacjami zainteresowanymi gospodarką leśną i ochroną przyrody w lasach Nadleśnictwa, czego efektem winny być bieżące ustalenia i wyjaśnianie aspektów problemowych.

19. Typy drzewostanów o kierunku ochronnym i gospodarczym

Proponuje się przyjąć następujące typy drzewostanów (TD), dla poszczególnych typów siedliskowych lasu (TSL), określające formy docelowych zestawów pożądanych gatunków drzew, spodziewane do uzyskania w wieku dojrzałości drzewostanu do odnowienia:

Typy drzewostanów oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy uprawy
Bśw	So	So 80-90%, Brz i in. 10-20%
Bw	Sw So	So 60%, Sw 30%, Brz i in.10%
BMśw	So	So 80%, Dbb 10%, Brz i in. 10%
BMśw	Dbb So	So 70%, Dbb 20%, Bk ,Brz i in. 10%
BMw	Db So	So 70%, Dbs i in.30%
BMw	So Św Brz	Brz 50%, Św 20%, So 20%, Dbs i in.10%
BMw	ŚwSo	So 60-70%, Św 20-30%, Brz,Dbs,Dbb do10%
BMb	So Brz	Brz.o 60, So 30, Św i in. 10%
LMśw	Db So	So 50-60%, Db 20-30%, Bk i in. 10-20%
LMśw	Bk So	So 50-60%, Bk 20-30%, Db i in. 10-20%
LMśw	So Db	Db 50%, So 30%, Bk i in. 20%
LMśw	Brz Św Db	Db 40%, Św 30%, Brz 20%, So i in. 10%
LMw	So Db	Dbs 50%, So 30%, Św i in. 20%
LMw	SwBrzOl	Ol 50%, Brzo 30%, Sw, So 20%,
LMw	Brz Ol	Ol 60% Brz.o 30% inne Dbs,Św,Os 10%
LMb	Ol Brz	Brz.o 70%, Ol I inne 30%
Lśw	Db	Dbb i Dbs 80%, Lp, Bk,Jw, Md, Gb, i in. 20%
Lśw	Gb Db	Dbs 80%, Bk 10% ,Gb,Lp,Dbb ,Jw., Md i in.10%
Lśw	Db Bk	Bk 50%,Dbs 30%, Gb,Lp,Dbb ,Jw., Md i inne 20%
Lśw	LpGbDb	Dbs 50%, Gb 30%, Lp,Brz 20%
Lw	Jw. Gb Dbs	Dbs 70%, Jw. 20%, Lp, Os, Jw., Ol, Js, Wz i in.10%
Lw	Db	Db 80%, Wz,Os,Ol 20%
Lw	OlDb	Dbs 60%, Ol 30%, Jw,Wz,Lp,Os 10%
Lł	Ol Db	Db 60% Ol40%
Lł	OlTp	Tp 60%, Ol 20%, Wz,Wb 20%
Ol	Ol	Ol 90%, Brz i in. 10%
OlJ	JwOl	Ol 60, Jw 20%, Brz.o i in. 20%

Dla każdego wydzielenia, dla którego określa się TSL należy przyjąć jeden z wariantów TD, kierując się stanem siedliska, stopniem uwilgotnienia oraz specyfiką i stanem zbiorowiska roślinnego. Dla cennych siedlisk przyrodniczych przyjąć typy drzewostanów o kierunku ochronnym oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw zgodnie z PZO. Przyjęty TD dla wydzielen z rozpoznany siedliskiem przyrodniczym zapewni ochronne cele gospodarowania, a dla pozostałych wydzielen stanowiąc będzie ramy hodowlane.

20. Wieki rębności dla głównych gatunków drzew

Proponuje się przyjąć następujące wieki rębności dla gatunków:

Wieki rębności głównych gatunków drzew

Gatunek	Wiek rębności
Dąb	150
Modrzew, Buk	130
Lipa, Wiąz, Jawor, Jesion	110
Sosna	100 - 110
Świerk, Grab, Klon	80
Brzoza	70
Olsza, Robinia	60
Osika, Topola	50

Podane powyżej przeciętne wieki rębności dla sosny, świerka, dębu i buka mieszczą się w przedziałach wiekowych określonych w Zarządzeniu nr 36 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 maja 2004 r. Dla pozostałych gatunków drzew utrzymać wiek rębności, zgodnie z bieżącym planem urządzenia lasu. Dodatkowo wnioskuje się o obniżenie dotychczasowego wieku rębności dla brzozy (z 80 na 70 lat) i olszy (z 80 na 60 lat), ze względu na obniżoną jakość wartość drzewostanów, zaburzoną stabilność i niską zdrowotność. W przypadku jesionu proponuje się obniżyć intensywność użytkowania na zrębach, z uwagi na niezahamowany proces wymierania gatunku i brak możliwości wprowadzania nowych odnowień.

21. Podział lasów nadleśnictwa na gospodarstwa, w tym kwalifikowane do gospodarstwa specjalnego

Zgodnie z § 82 instrukcji u. I. dla celów planowania urządzeniowego w Nadleśnictwie tworzy się trzy gospodarstwa:

- Gospodarstwo specjalne (S)
- Gospodarstwo lasów ochronnych (O)
- Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G)

W skład gospodarstwa specjalnego (S) zaliczyć należy m.in. drzewostany:

- istniejących rezerwatów wraz z otulinami, projektowane rezerваты lub ich powiększenia,
- lasy glebochronne położone na stokach, na stromych zboczach jarów o nachyleniu powyżej 45o,
- wyłączone drzewostany nasienne,
- lasy w strefach ochrony ścisłej (całorocznej) ostoi zwierząt objętych ochroną gatunkową,
- lasy w obszarach Natura 2000,
- lasy na siedliskach Bb, BMb, LMb, Lł
- drzewostany stanowiące ekosystemy referencyjne,
- lasy o szczególnym znaczeniu dla obronności państwa – rezerwa na pniu,
- lasy na gruntach spornych,
- wydzielenia o wyjątkowym znaczeniu kulturowym, religijnym lub ekologicznym,
- lasy na terenach i w pobliżu miejsc rekreacji i szczególnej penetracji przez ludność, przy osiedlach mieszkaniowych - pełniące szczególne funkcje społeczne.

W skład gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) wejdą wszystkie lasy z wiodącą funkcją ochronną (środowiskotwórczą), której realizacja nie wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych – wszystkie lasy ochronne z wyjątkiem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego lub gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów gospodarczych. W skład gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) obejmujące pozostałe obszary z wiodącą funkcją produkcyjną, której realizacja powinna

uwzględnić wymogi ochrony przyrody. W gospodarstwie tym, dla potrzeb obliczenia etatów cząstkowych wyodrębnić należy obszary kwalifikujące się do jednolitych sposobów zagospodarowania. W warunkach Nadleśnictwa Skrwilno, będą to:

- zrębowy sposób zagospodarowania (GZ) - zaliczyć tu należy drzewostany, w których ze względu na typ siedliskowy lasu, gospodarczy typ drzewostanu i aktualny skład gatunkowy przyjmuje się zrębowy sposób zagospodarowania rębniami zupełnymi (Bśw, Bw, BMśw, - z So TD, BMw, OI).
- przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania (GPZ) - zaliczyć tu należy drzewostany, w których ze względu na typ siedliskowy lasu, gospodarczy typ drzewostanu i aktualny skład gatunkowy przyjmuje się przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania rębniami częściowymi lub stopniowymi (LMśw, LMw, Lśw, Lw, OIJ).

22. Wytyczne w sprawie cięć rębnych w poszczególnych gospodarstwach, w tym średni okres odnowienia

W warunkach Nadleśnictwa Skrwilno, proponuje się przyjąć następujące rodzaje i formy rębni według typów siedliskowych lasu:

Rodzaje i formy rębni według typów siedliskowych lasu

Typ Siedl. Lasu	Rodzaj i forma rębni	
	zasadnicza	dopuszczalna
Bśw	Ib	Ic, IIb
Bw	Ib	Ic
Bb	nie projektować użytkowania rębego	
BMśw	Ib	IIIa, IVd
BMw	Ib	Ic, IIc
BMb	nie projektować użytkowania rębego	
LMśw	IIIb	IIIa, IIb
LMw	IIIb	IIb
LMb	nie projektować użytkowania rębego	
Lśw	IVd	IIIb, IIb
Lw	IVd	IIIb
OI	Ib	Ic
OIJ	IIIb	Ib, IIb
Lł	nie projektować użytkowania rębego	

Proponuje się następujące okresy odnowienia oraz nawroty cięć dla poszczególnych rębni:

- rębni zupełnej Ib, Ic - nawrót 5 lat (odnowienia sztuczne) i 7 lat (odnowienia naturalne).
- rębni gniazdowej IIIa - okres odnowienia 10-15 lat;
- rębni częściowej IIa, IIb, IId, IIIb - okres odnowienia 15-20 lat;
- rębni częściowej IIb dla sosny – okres odnowienia 10 lat;
- rębni stopniowe IVd - okres odnowienia 30-50 lat.

Przyjęte zostaną następujące zasady użytkowania:

- szerokość działki manipulacyjnej projektowanych zrębów zupełnych nie powinna przekraczać 60 m, a ich powierzchnia 4 ha. W przypadkach nietypowych wystarczy zachowanie jednego z tych parametrów. Przy projektowaniu rębni złożonej szerokość działki manipulacyjnej powinna być wystarczająca do założenia poprawnie usytuowanych ośrodków odnowieniowych;
- utrzymanie dotychczasowego podziału na ostępy oraz kierunki cięć tak jak w poprzednim planie urządzenia lasu,
- dopuszczenie do projektowania cięć rębnych na 2 pasach manipulacyjnych w 10-leciu przy zachowaniu nawrotów cięć przy cięciach uprzętających,
- użytkowanie rębne w gospodarstwie specjalnym wynikać będzie ze stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlanych,

- wykaz projektowanych cięć rębnych wykonać na I 10-lecie z podziałem na działki zrębowe bez podziału na lata gospodarcze,
- w przypadku wystąpieniu bloków drzewostanów jednowiekowych i jednogatunkowych zaprojektować wręby,
- w celu przyśpieszenia procesu odnowienia w ostępach, w których występują zakłócenia ładu przestrzenno-czasowego należy wykonać cięcia w ramach tzw. ostępów przejściowych,
- w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa ludzi nie jest wskazane pozostawianie fragmentów starodrzewia,
- kształtowanie lub tworzenie stref ekotonowych w formie osobnych wydzieleni należy ograniczyć do rzek, strumyków, cieków wodnych, źródlisk, bagien, miejsc pamięci i kultu religijnego oraz wybranych dróg i linii kolejowych. Zaprojektować na mapie cięć pozostawienie pasów ochronnych (ekotonów) przy bagnach, użytkach rolnych itp.,
- ze względu na potrzeby społeczne ludności zamieszkującej tereny w większych skupiskach na granicy z lasem, ograniczyć do minimum użytkowanie rębne wokół osiedli, które winno być prowadzone rębiami złożonymi – szczegółowa lokalizacja winna być uzgodniona z nadleśnictwem na etapie prac terenowych.

23. Szczegółowe wytyczne w sprawie sporządzenia „Wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy”

Wykaz pozycji „do przebudowy” wykonawca prac przedstawi do akceptacji podczas odbioru terenowego robót taksacyjnych. Proponuje się przyjąć priorytety kwalifikowania drzewostanów do grup przebudowy zawarte wcześniej w niniejszym opracowaniu.

24. Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu, w tym cięć pielęgnacyjnych

W trakcie prac terenowych drzewostanach nie objętych użytkowaniem rębnym w zależności od stadium rozwojowego określony zostanie rodzaj zabiegu: CP, CP/TW, TW, TP. W starszych klasach wieku, w tym V kl. odstąpienie od projektowania użytkowania przedrębego będzie wynikało z istnienia braku potrzeb hodowlanych. Lista drzewostanów ujawnionych w wyniku prac taksacyjnych przedstawiona zostanie nadleśniczemu do akceptacji przed zwołaniem NTG. Do określenia rodzaju zabiegu należy przyjąć stadium rozwojowe drzewostanu określone w zasadach hodowli lasu, a nie jego wiek. Dwa nawroty cięć pielęgnacyjnych należy przyjąć w drzewostanach na przełomie I i II klasy wieku (CP/TW), w drzewostanach liściastych i mieszanych młodszych klas wieku oraz w dynamicznie przyrastających drzewostanach sosnowych na lepszych siedliskach, a także w przypadku stwierdzenia na gruncie drzewostanu zaniedbanego pielęgnacyjnie. Nie projektować CP-P. W opisach taksacyjnych, w informacjach dodatkowych należy określić termin wykonania zabiegu w użytkowaniu przedrębnym (początek, środek, koniec okresu). W planie u. I. nie planować również specyficznych kategorii cięć (pozytywnych lub negatywnych) oraz form pozyskania (przygodnego), które są możliwe do jednoznacznego określenia tylko w chwili wykonywania zabiegu.

24. Wytyczne w sprawie hodowli lasu

Typy drzewostanów oraz orientacyjne składy odnowień zgodnie z tabelą w punkcie 19. Dla zalesień przyjąć następujący skład gatunkowy upraw:

TSL	Klasa gleby	Orientacyjny skład gatunkowy uprawy
Bs	VI	So 80%, Brz, Ols, Jrz i inne 20%
Bśw	VI/V	So 70%, Md 10%, Brz, Dbb, Lp, Gb i inne 20%
BMśw	V	So50%, Md 20%, Bk, Dbb, Brz i inne 30%
LMśw	V/IV	Db 50%, So 30%, Md 20%
Lśw	IV/III	Db 60%, Md 30%, i inne liść. 10%
OI		OI 90%, Brz i inne 10%

Typy lasu oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw cennych leśnych siedlisk przyrodniczych, których listę przedstawi się Wykonawcy, należy przyjąć następująco:

Nazwa siedliska	Kod siedliska	Typ siedliskowy Struktura drzewostanu	Typ lasu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw - %
1	2	3	4	5
Bory i lasy bagiennie	91D0	–	–	–
Brzezina bagienna <i>Vaccinium uliginosi- Betuletum pubescentis</i>	91D0-1	BMb	So-Brz	Brz.omsz. 50-60, So 20-30, Św i in. 10-20.
Sosnowy bór bagienny <i>Vaccinio uliginosi- Pinetum</i>	91D0-2	Bb Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70 %	So	So 90-95, Brz i inne 5- 10.
Kwaśne dąbrowy	9190	–	–	–
Śródlądowe kwaśne dąbrowy <i>Calamagrostio - Quercetum</i>	9190	BMśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 70-90 %	So-Db	Dbb, Dbs 60-70, So 15- 25, Brz.b 0-10, Md i in. 0-5.
		LMśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 80-100 %	Db	Dbs, Dbb 60-80, So 10- 15, Brz.b 0-10, Gb, Md, Kl, Jw i in 0-5.
Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	9170	–	–	–
Grąd środkowoeuropejski <i>Galio-Carpinetum</i>	9170-a	LMśw (<i>Grądy wysokie</i>) Typowa struktura drzewostanu a1 - 70-80 % a2 - 50-60 %	So-Db	Dbs 40-60, So 20- 30, Kl, Jw, Gb, Lp, Bk i in. 10-30.
		LMw (<i>Uboższe subkontynentalne grądy niskie</i>) Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70 % a2 - 60-80 %	So-Db	Dbs 50-70, So 20- 30, Lp, Jw, Gb, Kl i in. 10-30.
		Lśw (<i>Grądy o nieokreślonej przynależności syntaksomicznej lub grądy subatlantyckie</i>)	Gb-Db	Dbs 50, Gb 30, Dbb, Kl, Jw, Gb, Md, Bk i in. 20.
		Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70 % a2 - 60-80 %	Lp-Gb- Db	Dbs 50, Gb 30, Dbb, Lp, Brz, Kl, Jw, Bk i in. 20.

Nazwa siedliska	Kod siedliska	Typ siedliskowy Struktura drzewostanu	Typ lasu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw - %
1	2	3	4	5
Grąd środkowoeuropejski <i>Galio-Carpinetum</i>	9170-a	Lw (<i>Subkontynentalne grądy niskie</i>) Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70 % a2 - 60-80 %	Db	Dbś 60-70, Wz, Gb, Kl, Ol, Lp, Jw i in. 20-30.
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	91E0	–	–	–
Nadrzeczny łęg wierzbowy <i>Salicetum albo-fragilis</i>	91E0-1	łl Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-80 %	Wb	Wbb 70-80, Wbk 10-20, Ol, Tpb, Tpcz 0-10.
Nadrzeczny łęg topolowy <i>Populetum albae</i>	91E0-b	łł Typowa struktura drzewostanu a1 - 90-100 %, a2 - 60-70 %	Ol-Tp	Tpb, Tps 60, Olc 20, Wzs, Wzp, Dbs, Wbb, Wbk - 20.
Niżowy łęg jesionowo-olszowy, <i>Fraxino-Alnetum</i>	91E0-c	OlJ (Lł) Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-80 %	Js-Ol	Ol 50-60, Js 20-40, Dbs, Wz i in. 0-20. <i>Okresowo jesion zastąpić Dbs, Ol, Jw.</i>
Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe <i>Ficario-Ulmetum</i>	91F0	Lł (OlJ) a1 80%	Js-Wz- Db	Db 30, Wz 20, Js 20, Jw, Kl, Brz i in. 30. <i>Okresowo jesion zastąpić Dbs, Jw, Ol.</i>

Wskazania gospodarcze dotyczące hodowli lasu powinny obejmować wszystkie grunty wymagające:

- zabiegów melioracyjnych (agrotechnicznych i wodnych – ale tylko tych, które są związane z odnowieniami i zalesieniami),
- zalesień,
- odnowień naturalnych i sztucznych,
- dolesień luk,
- poprawek i uzupełnień,
- podsadzeń,
- pielęgnowania młodników.

Planując wskazania gospodarcze należy podawać rodzaj projektowanych czynności i ich powierzchnię (jednorazowo, tj. bez zwielokrotniania o przewidywane nawroty), według proponowanych poniższych zasad:

- przy planowaniu odnowień przy rębniach złożonych, dolesienia luk, poprawek i uzupełnień, powierzchnię zabiegu zredukować do realnych potrzeb jego wykonania,
- powierzchnię projektowanych odnowień przyjąć w wysokości 80% powierzchni projektowanych zrębów (zręby wykonane w pierwszych 8 latach planu),
- wskaźnik poprawek w projektowanych odnowieniach przyjąć w wysokości 12 %,
- wykaz gruntów do zalesienia nadleśnictwo uzgodni z wykonawcą po zakończeniu prac taksacyjnych,

- do podsadzeń zaplanować w szczególności drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z przyjętym dla niego typem drzewostanu oraz drzewostany na gruntach porolnych (bez względu na stopień zgodności), o niepełnym zwarciu, osłabione, zasadniczo w IIb i IIIa klasie wieku, uzgodnione jako grupa „C – drzewostany do przebudowy częściowej”,
- czyszczenia wczesne zaprojektować jedynie w uprawach, które istnieją w dniu taksacji.

Wykonawca planu urządzenia lasu dostarczy dane źródłowe dla nadleśnictwa niezbędne do wykonania przez nadleśnictwo planu produkcji szkółkarskiej. W części planistycznej opisu ogólnego Nadleśnictwa w podrozdziale „Zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu” należy opracować i opisać „Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu”. Weryfikacja danych dotyczących nasiennictwa i selekcji w tworzonej planie urządzenia lasu wykonana zostanie w uzgodnieniu z nadleśnictwem. Weryfikacja NAS WYŁ i NAS GOSP oraz innych obiektów nasiennych w nadleśnictwie nastąpi poprzez wspólne uzgodnienia: Wydziału Zagospodarowania Lasu RDLP, Nadleśnictwa Skrwilno oraz wykonawcy planu, po lustracji terenowej.

26. Wytyczne w sprawie ogólnej ochrony lasu oraz ochrony przeciwpożarowej

Proponuje się, aby w trakcie terenowych prac urządzeniowych wykonawca prac przeprowadził rozpoznanie, inwentaryzację oraz określił stopień nasilenia uszkodzeń według następujących ich głównych przyczyn:

- szkodniki owadzie (pierwotne i wtórne),
- grzyby patogeniczne,
- zwierzyzna,
- czynniki klimatyczne,
- zakłócenia stosunków wodnych,
- pożary,
- inne, specyficzne dla Nadleśnictwa, np. uszkodzenia antropogeniczne, itp.

Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu określa się na podstawie danych Nadleśnictwa i ZOL oraz danych z inwentaryzacji stanu lasu przeprowadzonej w trakcie prac nad projektem planu u. l., w szczególności wynikających z oceny jakości hodowlanej lub technicznej i stopnia uszkodzenia drzewostanów przez oddziaływanie kompleksu czynników biotycznych, abiotycznych i antropogenicznych. Na mapę ochrony lasu należy w szczególności zamieścić informacje:

- lokalizacje drzewostanów na gruntach porolnych,
- lokalizacje stałych partii kontrolnych jesiennych poszukiwań szkodników sosny,
- lokalizacje pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę,
- obszary zagrożone występowaniem szkód powodowanych przez szkodniki, choroby grzybowe, czynniki abiotyczne.

Na podstawie analizy stanu zagrożenia pożarowego w ubiegłym okresie gospodarczym wykonawca planu urządzenia określi kategorię zagrożenia pożarowego nadleśnictwa. Wszystkie działania w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy dostosować do wynikających z tego przepisów. Na wykonawcy planu będzie spoczywał obowiązek uzgodnienia zagadnień dotyczących ochrony przeciwpożarowej z Komendantem Wojewódzkim PSP. Plan ochrony przeciwpożarowej należy opracować zgodnie z Instrukcją Ochrony Przeciwpożarowej obszarów leśnych z 2019r., rozporządzeniem MŚ z 22.03.2006 r. ws. szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów oraz rozporządzeniem MSWiA z dnia 7.06.2010 ws. ochrony przeciwpożarowej budynków i innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. 2019 poz. 67). W planie należy przeprowadzić analizę stanu ochrony przeciwpożarowej zgodnie z § 103 pkt. 2 instrukcji u.l. z uwzględnieniem spełnienia warunków określonych w ww. rozporządzeniach. Dane do analizy jak i mapy przeglądowej ochrony przeciwpożarowej wyszczególnione w § 104 instrukcji u.l., należy poddać weryfikacji w terenie podczas prac taksacyjnych. Wykonawca wspólnie z nadleśnictwem dokona weryfikacji pasów przeciwpożarowych zgodnie z aktualnymi przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej w lasach. Na Mapie Sytuacyjnej Ochrony Przeciwpożarowej (PAD), winny być umieszczone razem obręby w skali 1:25000. Typ mapy: drzewostanowa, umieszczona na podkładzie rastru wojskowego w właściwej skali. Na mapie mają być zaznaczone:

- siedziba nadleśnictwa i siedziby leśnictw,
- bazy sprzętu pożarowego,
- punkty obserwacyjne z telefonem,
- wieże obserwacyjne i maszty z koordynatami,

- siatka kwadratów wraz z koordynatami,
- umiejscowienie siedzib PSP,
- umiejscowienie siedzib OSP,
- przejazdy przez tory, mosty,
- punkty czerpania wody,
- projektowane punkty czerpania wody,
- hydranty p-poż.,
- miejsca koncentracji sił i środków,
- drogi pożarowe i dojazdowe do punktów czerpania wody, drogi przejezdne dla ciężkiego sprzętu pożarniczego
- projektowane drogi pożarowe,
- parkingi leśne istniejące,
- drogi o nawierzchni twardej,
- drogi gruntowe,
- ciek
- kolej normalnotorowa,
- granica powiatu,
- granica gmin
- granica zasięgi administracyjnego Nadleśnictwa,
- granica leśnictw
- pasy p-poż.

Dodatkowo wnioskuje się, aby w planach z ochrony p.poż. przyjąć do realizacji nowe ujęcia poboru wody, które zwiększą bezpieczeństwo.

Leśnictwo	Sosnowo	Wielgie	Jasień
Oddz.	85h	283f	369i
Nr PCW	12 Projektowany	21 Projektowany	24 Projektowany
Lokalizacja PCW wg WGS'84	52°57'33.1"N 19°26'07.8"E	52°47'13.6"N 19°11'49.0"E	52°43'49.2"N 19°30'05.0"E
Lokalizacja PCW wg PUWG 1992	X: 566059.49 Y: 529245.84	X: 546851.59 Y: 513277.39	X: 540638.80 Y: 533846.47
Rodzaj PCW (naturalny/sztuczny)	Sztuczny	Naturalny	Naturalny
Pojemność PCW w [m³]	1000m ³	nieograniczone	nieograniczone
Uwagi (np.: dostęp, sposób poboru wody, plac manewrowy)	Sosnowo, zbiornik sztuczny	Suszewo, zbiornik naturalny	Kłobukowo, rzeka Skrwa
Dojazd z drogi/dojazd nr	26	43	46

27. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego, w tym sporządzenia odpowiedniej mapy przeglądowej

Kierunkowe wytyczne w zakresie zagospodarowania rekreacyjnego lasów Nadleśnictwa winny być omówione w części ogólnej planu u. I. w oparciu o wyniki inwentaryzacji i materiały udostępnione przez Nadleśnictwo. Obiekty infrastruktury zagospodarowania rekreacyjnego winny być umieszczone na mapie przeglądowej oraz w LMN. Proponuję wykonanie inwentaryzacji istniejących szlaków turystycznych pieszych i rowerowych oraz naniesienie ich na mapę zagospodarowania rekreacyjnego. Na mapę należy wnieść również docelową sieć dróg udostępnionych dla ruchu kołowego – dane przekaze Nadleśnictwo. Ze względu na wzrastające potrzeby społeczne w związku z wielofunkcyjną rolą lasów, Nadleśnictwo wnioskuje

o sporządzenie szczegółowego „Programu zagospodarowania turystycznego w Nadleśnictwie Skrwilno” jako integralną częścią planu u. I. Celem tworzenia planu jest podniesienie rangi turystyki w lasach, określenie kierunków rozwoju, szans (możliwości) i problemów związanych z presją społeczną. Wyciąg z w postaci takiego „Programu...” powinno otrzymać każde leśnictwo – forma określona niniejszym opracowaniem. W trakcie obrad NTG nadleśniczy przedstawi do akceptacji program edukacji ekologicznej w nadleśnictwie na najbliższe 10-lecie.

28. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego

Pozyskanie choinek oraz strojszu projektować zgodnie z możliwościami i potrzebami nadleśnictwa oraz chłonnością rynku lokalnego z istniejących plantacji choinkowych. Wykonawca prac wspólnie z nadleśnictwem uwzględni istniejące plantacje i ewentualnie zaprojektuje miejsca do założenia nowych plantacji choinkowych. W planie urządzenia lasu nie projektować żywicowania, pozyskania karpiny. Na obszarze nadleśnictwa nie ma zasobów roślin leczniczych i przemysłowych umożliwiających wykorzystanie przemysłowe. Nie przewiduje się przemysłowego zbioru takich roślin jak: kruszyna, konwalia majowa, borówka czernica i in., pozyskanie runa leśnego ma jedynie znaczenie dla okolicznej ludności. Nie ma również potrzeby zwiększania ilości poletek łowieckich. Elementy zagospodarowania łowieckiego zostaną wprowadzone do odpowiednich warstw leśnej mapy numerycznej zgodnie ze standardem w oparciu o przekazane przez nadleśnictwo dane. Granice obwodów łowieckich wnieść na podstawie uchwał Sejmiku Samorządowego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

29. Wytyczne w sprawie ujmowania w planie urządzenia lasu zagadnień dotyczących infrastruktury nadleśnictwa

W części ogólnej planu u. I. należy określić potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej, gdzie kierunkowo należy opisać potrzeby w zakresie:

- budowy i remontów dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych,
- budowy i remontów siedzib jednostek Lasów Państwowych i budynków gospodarczych,
- budowy i konserwacji zbiorników małej retencji,
- urządzeń dla potrzeb turystyki i rekreacji, ośrodków i izb edukacji przyrodniczej, itp.
- docelowej sieci dróg.

30. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej

Wykonawca PUL zamieści w elaboracie charakterystykę ekonomiczną terenu nadleśnictwa oraz zestawia tabelę Ekonomicznych wskaźników gospodarki leśnej, zgodnie z §123 IUL. Proponuje się nie sporządzać ekspertyzy ekonomicznej.

31. Szczegółowość prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego

Nadleśnictwo wnioskuje o sporządzenie w postaci tabeli orientacyjnej, spodziewanej na koniec okresu gospodarczego wielkości zasobów miąższości grubizny drzewostanów nadleśnictwa zgodnie z §123 IUL. Nie proponuje się zastosowania programów symulujących.

32. Zakres weryfikacji i aktualizacji programu ochrony przyrody, w tym sporządzenia tabel dotyczących przedmiotów ochrony oraz zadań ochronnych

Dotychczasowy program ochrony przyrody (POP) w odniesieniu do gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa powinien zostać zaktualizowany na podstawie zebranych dotychczasowych materiałów i ich weryfikacji terenowej. Natomiast na pozostałych gruntach będących w zasięgu terytorialnym działania Nadleśnictwa, aktualizacja zostanie wykonana w oparciu o dostępne materiały instytucji publicznych: Ministerstwa Środowiska, RDOŚ, Konserwatora Zabytków itp. Elementy POP, które podlegać będą weryfikacji w trakcie prac nad projektem planu u. I.:

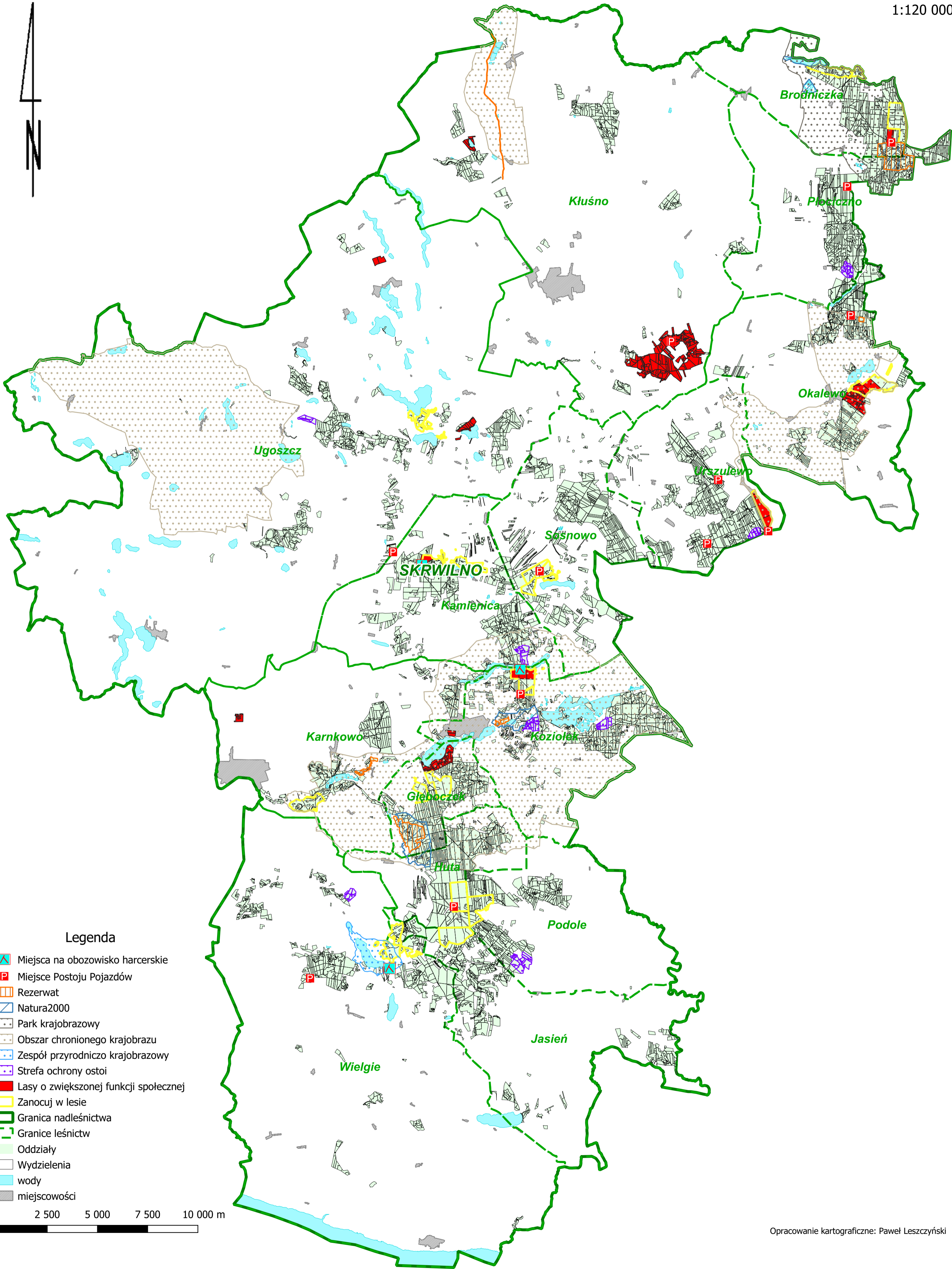
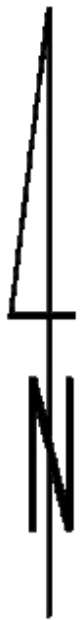
- weryfikacja istniejących form ochrony przyrody,
- aktualizacja adresów lokalizujących formy ochrony przyrody w Nadleśnictwie,
- aktualizacja wykazu obiektów archeologicznych, zabytkowych, miejsc pamięci, cmentarzy, pojedynczych mogił, itp.,
- uzupełnienie listy gatunków roślin chronionych i rzadkich oraz zwierząt chronionych, w tym stref ochronnych miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową,

- weryfikacja ostoi różnorodności biologicznej i innych obszarów cennych pod względem przyrodniczym, a nie objętych formami ochrony przyrody, w tym drzewostanów czasowo wyłączonych z użytkowania głównego na skutek odpowiednich decyzji zarządzającego lub uprawnionych organów właściwych do spraw ochrony przyrody,
- propozycje rozszerzenia lub uznania nowych form ochrony przyrody.

Kompleksowe przedstawienie stanu przyrody wymaga dokonania jego analizy według stanu na dzień opracowywania projektu planu u. l. w formie opisu, zestawień, tabel, map itp. Analiza stanu ochrony przyrody w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa wymaga scharakteryzowania poszczególnych obszarów i przedmiotów ochrony, dla których na podstawie ustawy o ochronie przyrody wyznaczono poszczególne formy ochrony przyrody oraz strefy ochronne i otuliny, z uwzględnieniem roli i zadań lasów ochronnych wynikających z ustawy o lasach. Analizę stanu ochrony przyrody w obszarach Natura 2000, w tym dotyczącą przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono konkretny obszar, należy prowadzić z wykorzystaniem odpowiednich danych uzyskanych od organów właściwych do spraw ochrony środowiska, zweryfikowanych na gruncie podczas taksacji leśnej. W syntezie uogólniającej wnioski z analizy należy sprecyzować priorytety z zakresu ochrony przyrody, ujawnić sytuacje konfliktowe ze wskazaniem sposobów minimalizacji ich skutków oraz - tam gdzie to możliwe - generalizować cele i zadania z zakresu ochrony przyrody. Aktualizację „Programu ochrony przyrody” sporządzić jako odrębny tom, zgodnie z wytycznymi niniejszego opracowania.

33. Inne zagadnienia projektowe specyficzne dla nadleśnictwa

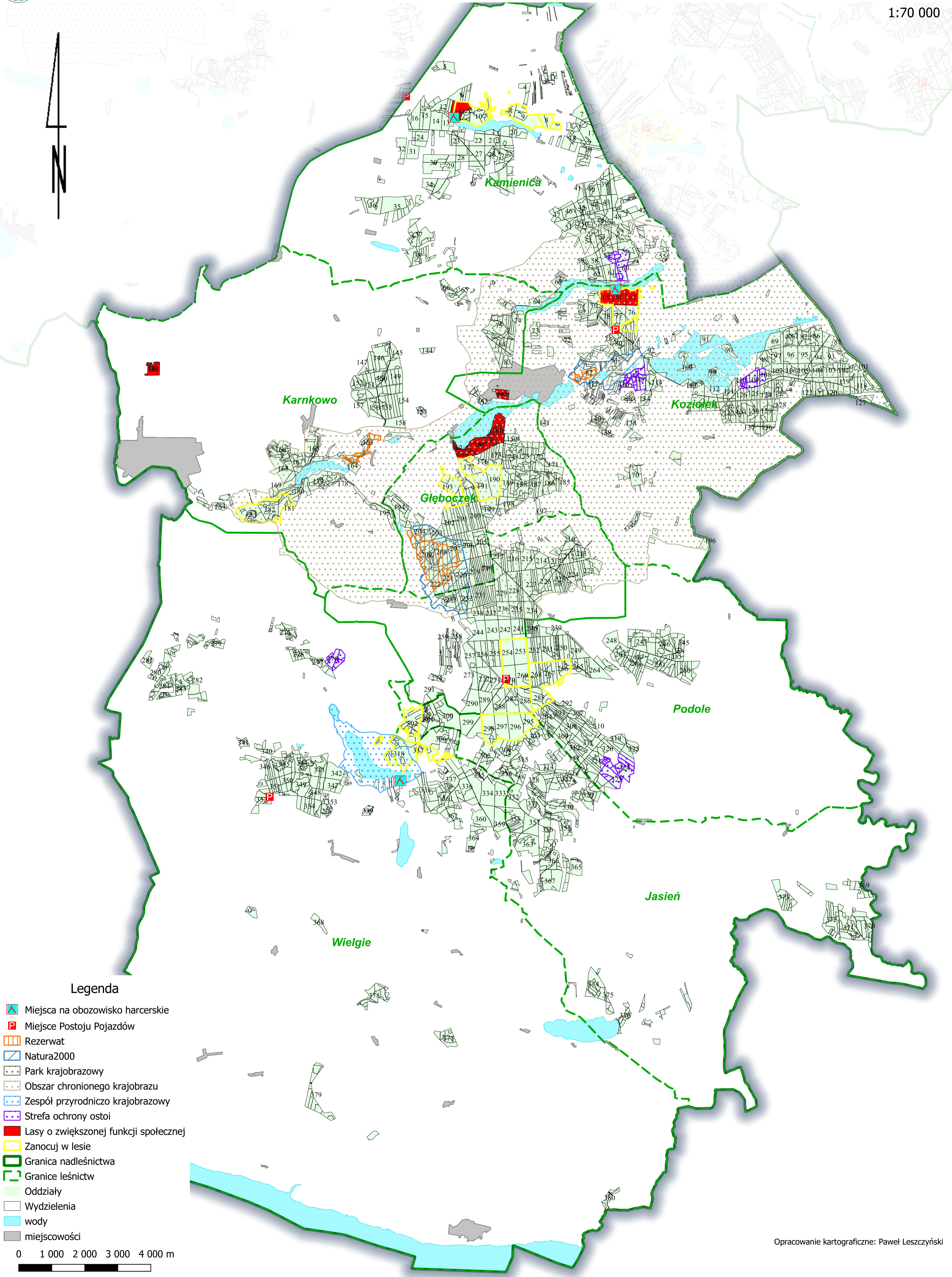
Proponuje się, aby wykonawca prac urzędzeniowych inwentaryzacją objął: śródleśne oczka wodne, bagna nie stanowiące wydzielania, drzewa o charakterze pomników przyrody, miejsca pamięci, obiekty kultu religijnego, istniejące urządzenia wodne i urządzenia melioracji wodnych (m.in. mosty, przepusty, zastawki itp.)

Legenda

- Miejsca na obozowisko harcerskie
- Miejsce Postojów Pojazdów
- Rezerwat
- Natura2000
- Park krajobrazowy
- Obszar chronionego krajobrazu
- Zespół przyrodniczo krajobrazowy
- Strefa ochrony ostoi
- Lasy o zwiększonej funkcji społecznej
- Zanocuj w lesie
- Granica nadleśnictwa
- Granice leśnictw
- Oddziały
- Wydzielenia
- wody
- miejscowości

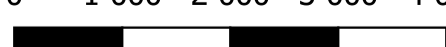

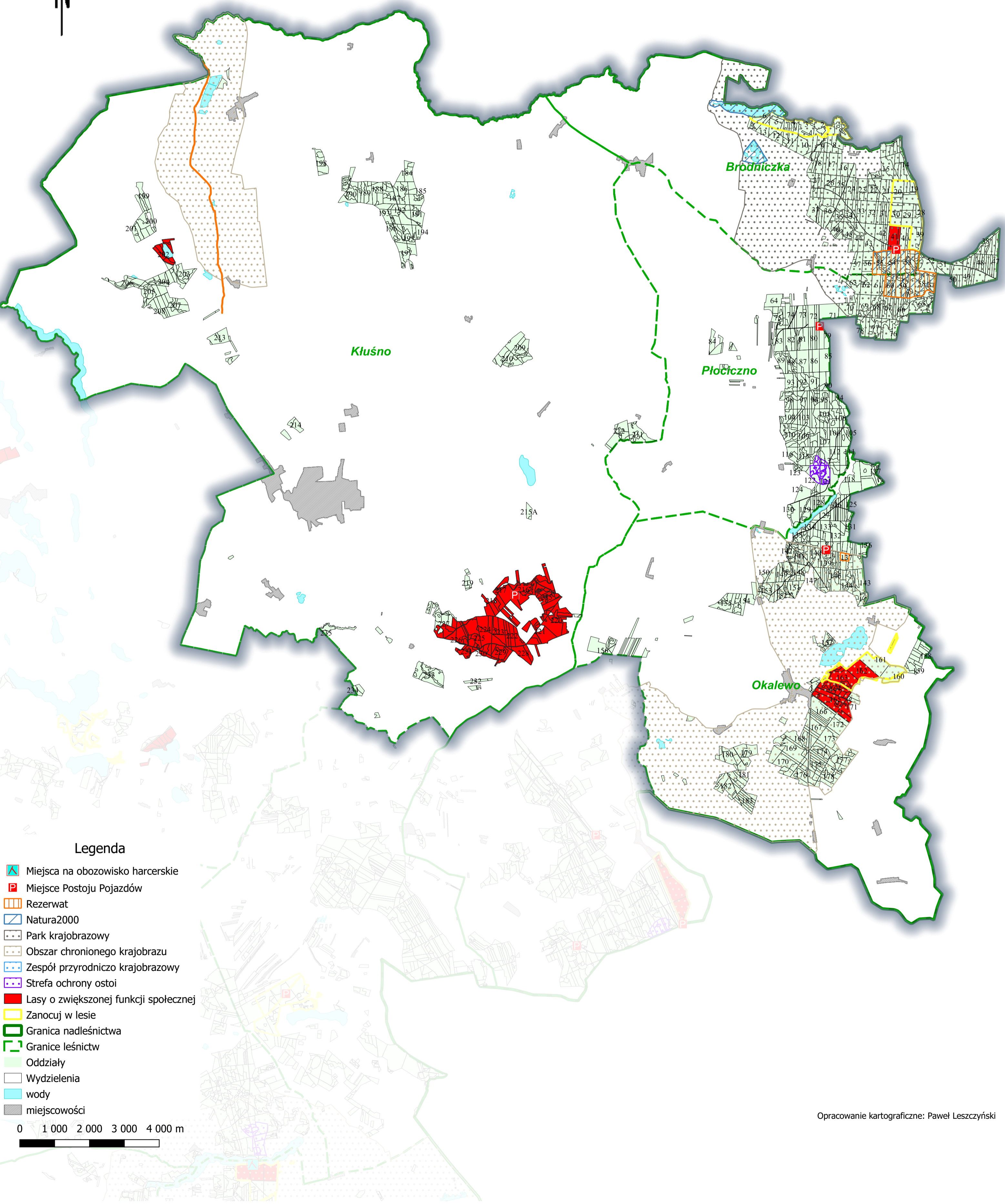

Legenda

- Miejsca na obozowisko harcerskie
- Miejsce Postoju Pojazdów
- Rezerwat
- Natura2000
- Park krajobrazowy
- Obszar chronionego krajobrazu
- Zespół przyrodniczo krajobrazowy
- Strefa ochrony ostoi
- Lasy o zwiększonej funkcji społecznej
- Zanocuj w lesie
- Granica nadleśnictwa
- Granice leśnictw
- Oddziały
- Wydzielenia
- wody
- miejscowości

0 1 000 2 000 3 000 4 000 m

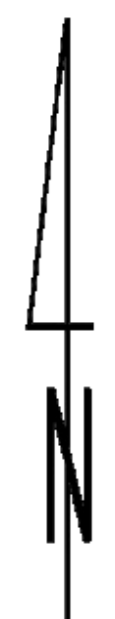
Legenda

- Miejsca na obozowisko harcerskie
- Miejsce Postoju Pojazdów
- Rezerwat
- Natura2000
- Park krajobrazowy
- Obszar chronionego krajobrazu
- Zespół przyrodniczo krajobrazowy
- Strefa ochrony ostoi
- Lasy o zwiększonej funkcji społecznej
- Zanocuj w lesie
- Granica nadleśnictwa
- Granice leśnictw
- Oddziały
- Wydzielenia
- wody
- miejscowości

0 1 000 2 000 3 000 4 000 m

1:70 000
Legenda

- Miejsca na obozowisko harcerskie
- Miejsce Postoju Pojazdów
- Rezerwat
- Natura2000
- Park krajobrazowy
- Obszar chronionego krajobrazu
- Zespół przyrodniczo krajobrazowy
- Strefa ochrony ostoi
- Lasy o zwiększonej funkcji społecznej
- Zanocuj w lesie
- Granica nadleśnictwa
- Granice leśnictw
- Oddziały
- Wydzielenia
- wody
- miejscowości

